

Hrvatski Glasnik

LIST ZA KULTURU I DRUŠTVENA PITANJA

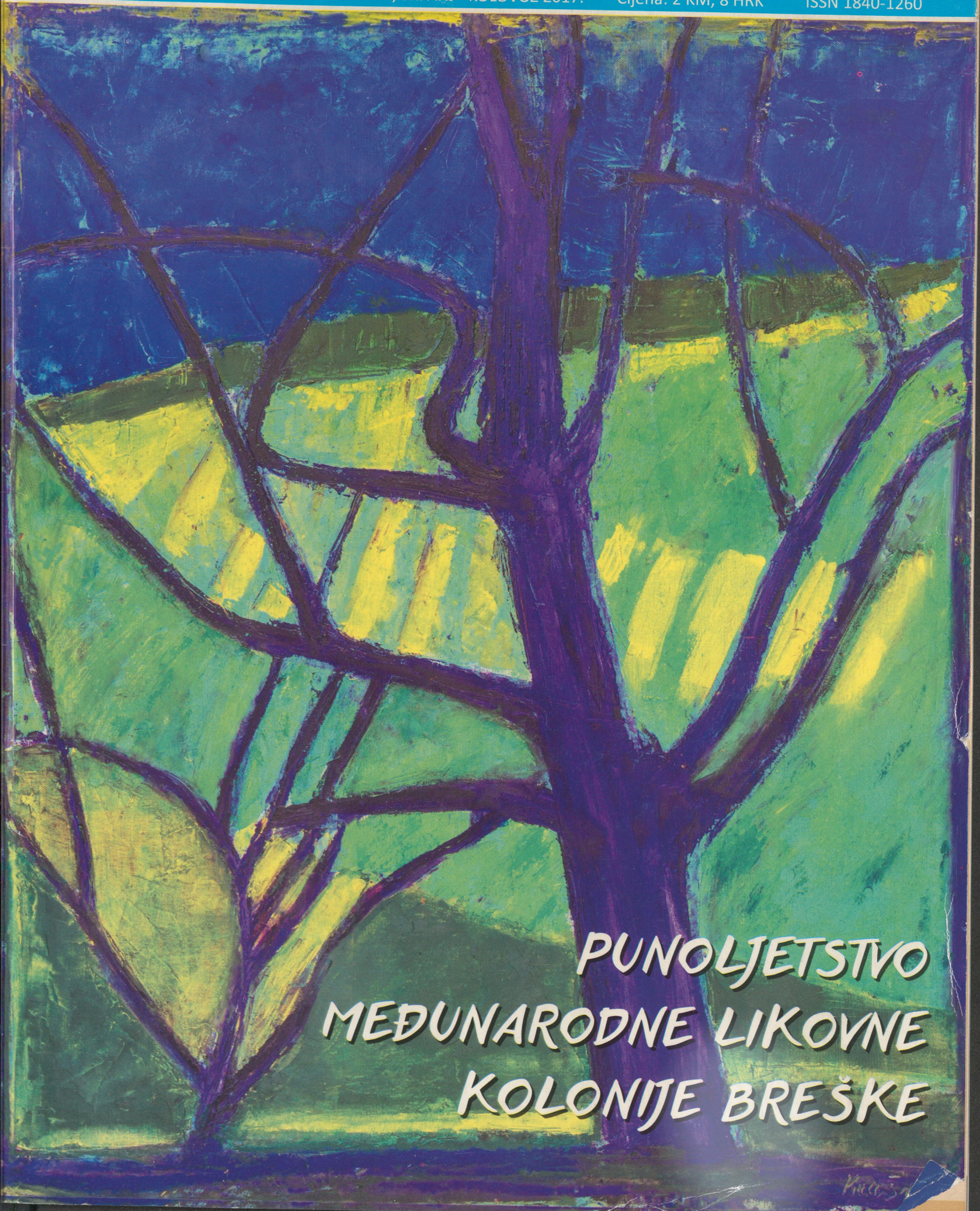
GODINA XXV

Broj 243-244

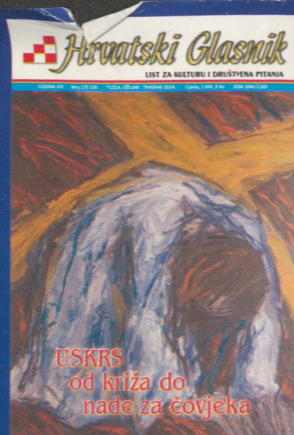
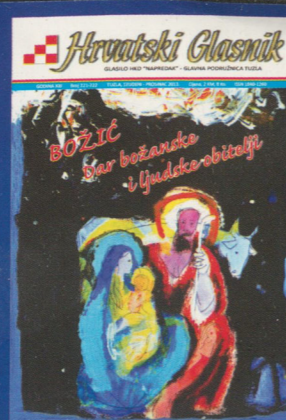
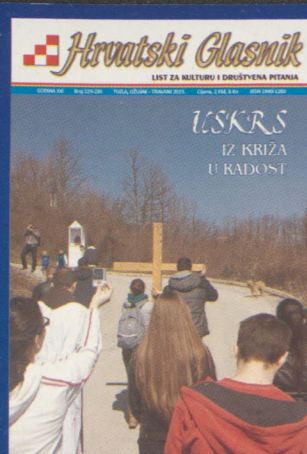
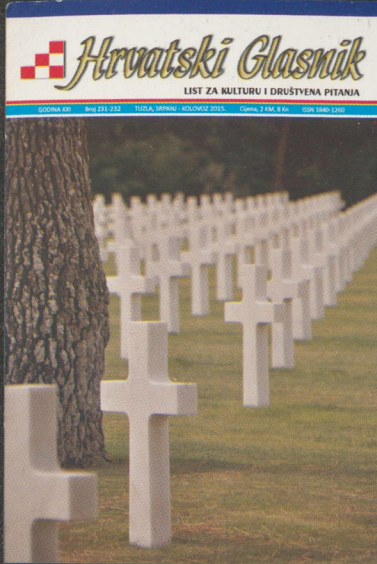
TUZLA, SRPANJ - KOLOVOZ 2017.

Cijena: 2 KM, 8 HRK

ISSN 1840-1260

**PUNOLJETSTVO
MEĐUNARODNE LIKOVNE
KOLONIJE BREŠKE**

Hrvatski Glasnik

Poštovani

Ove godine Hrvatski glasnik slavi svoju dvadeset i petu obljetnicu.

Budući da je zbog nedostatka novca došlo u pitanje tiskanje Hrvatskog glasnika, jedinog lista s hrvatskim predznakom u BiH obraćamo Vam se za pomoć. Uredništvo kao i čelništvo HKD Napredak Tuzla smatra da ovaj list moramo očuvati jer je dio kulturne baštine Hrvata u Tuzlanskoj županiji i BiH.

Treba naglasiti da je iza Hrvatskog glasnika stala Vlada TK kao i brojni ljudi koji žive u dijaspori, a čija smo imena objavili na našoj 33. stranici.

Proračun Hrvatskog glasnika na godišnjoj razini je 20 tisuća maraka stoga nam i dalje preostaje borba za njegovo redovito tiskanje.

Iako su se kultura kao i izdavaštvo općenito našli u nezavidnom položaju i za njihovo promicanje ima sve manje razumjevanja, mi, mlade snage u HKD napredak Tuzla odlučili smo sačuvati Hrvatski glasnik i ne dozvoliti njegovo gašenje.

Naš cilj je da dvije stotine istaknutih ljudi iz političkog, kulturnog, javnog i vjerskog života BiH i Hrvatske sa 100 KM (50 eura) na godišnjoj razini pomognu Hrvatskom glasniku. Time bismo osigurali kontinuirano tiskanje Hrvatskog glasnika u kojem već tradicionalno objavljujemo priče o našim ljudima kako u BiH tako i diljem svijeta.

Govorimo o političkim prilikama, bavimo se teološkim i suvremenim temama. Kroz razgovore s eminentnim stručnjacima argumentirano ukazujemo i na probleme suvremenog doba. Reportažno govorimo o običajima i tradiciji, ali smo i kroničari i zapisničari vremena i ljudi pa će bez Hrvatskog glasnika teško biti pisati povijest ovih prostora.

Molbu za pomoć Vam upućujemo kako bismo doprinijeli očuvanju suživota, multikulturalnosti. Želimo i dalje doprinositi razvoju intelektualne svijesti kroz Hrvatski glasnik te širiti duhovno bogatstvo.

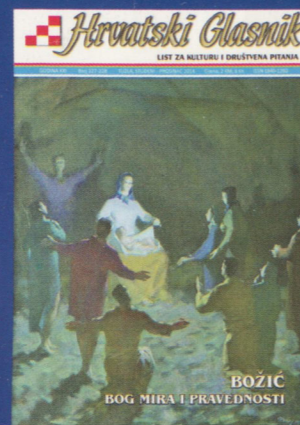
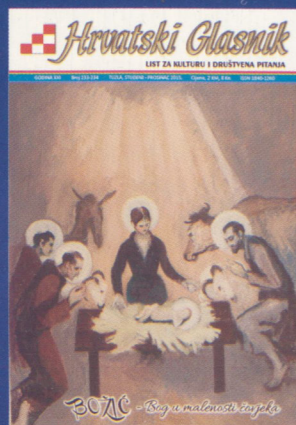
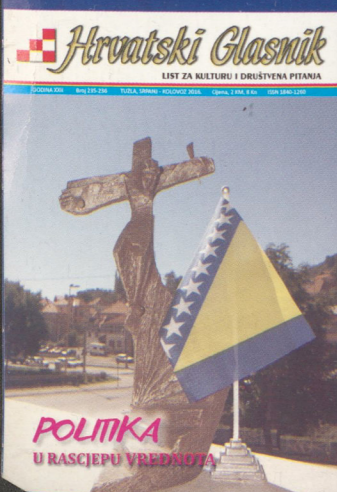
Hrvatski glasnik tiskan je u najtežim ratnim vremenima i tada su ljudi poput nas se borili da svaki mjesec Hrvatski glasnik ugleda svjetlost dana. Odgovornost je i na nama svima da doprinesemo i očuvamo Hrvatski glasnik kao blago koje je uvijek bilo uzdanica ljudima, ogroman oslonac i ohrabrenje da će duhovna snaga i naše kulturno bogatstvo pobijediti svaku nedaću.

Sudjelujte u izgradnji i očuvanju naše kulturne baštine.

Predsjednik HKD Napredak Tuzla mr. Nikola Čiča
Urednica Hrvatskog glasnika Maja Nikolić

HKD Napredak Tuzla, Kazan mahala 2/II, 75 000 Tuzla
Tel: 035 257 038; 061 299 582; 063 520 600

Tuzla, kolovoz 2017.

Hrvatski Glasnik

LIST ZA KULTURU I DRUŠTVENA PITANJA

Godina XXI Broj 243-244 TUZLA, SRPANI KOLOVOZ 2017. Cijena: 2 KM, 8 HRK ISSN 1840-1260

GLASILO HKD "NAPREDAK" - GLAVNA PODRUŽNICA TUZLA

OSNIVAČ I IZDAVAČ

HKD Napredak
Glavna podružnica Tuzla

ZA IZDAVAČA

mr. sc. Nikola Čiča, predsjednik

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA

Maja Nikolić

REDAKCIJA

Mario Divković
Nikola Čiča
Franjo Ninić
Barbara Pavljašević
Maja Nikolić

KONTAKT

Kazan mahala 2/II, 75000 Tuzla
Tel./fax: 035/257-038
www.napredaktuzla.ba
hkd.napredak.tz@bin.net.ba

TEHNIČKA PRIPREMA, REPRO I TISAK

OFF-SET ŠTAMPARIJA
d.o.o. za grafičku djelatnost,
izdavaštvo, trgovinu i usluge

1321-000-31085-2125
Kod NLB Tuzlanske banke d.d.
Tuzla
HKD „Napredak“
Glavna podružnica Tuzla
- za Glasnik

RAČUN

8332

#. 06

HRVATSKI 2017

List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15 - 03. 1993.
List izlazi mjesečno. Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

Uvodnik

Blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije ili kako ga mi radije zovemo „Velika Gospa“ ponovno nas je vratio na naša ognjišta. Sela su puna, svjetla se opet pale, a naši stari ljudi s nekom posebnom euforijom obavljaju sve poslove, pripremaju ručkove, dočekuju drage prijatelje. Kao novinarka sam u posljednjih godinu dana uradila mnogo priča na temu masovnog odlaska ljudi. I točno bih mogla usporediti priče ljudi od tada do danas. Potpuno su različite. Naime, stari ljudi su nekako s tugom prihvaćali činjenicu što djecu viđaju tek jednom ili dva puta godišnje. Sada se taj njihov pogled na odlazak potpuno promijenio. Valjda ih tješi činjenica što je sve više onih koji su krenuli put „zapada“. Podaci govore da je na tisuće onih koji su napustili uže područje Tuzle te da su naša sela ostala potpuno prazna. „Neka. Ovdje bi radili za 500 – 600 maraka. Tamo je bolje.“

Pitam ih, kako im je bez djece. Onda počnu plakati. „Duša mi prazna, eto kako mi je.“ Opet pitam kako je djeci bez doma, roditelja, prijatelja. „Eto, imaju internet. Vole doći ovdje, vole. Ali ne mogu često.“

Često pitam prijatelje pa i svoje sugovornike, hoće li se ljudi početi vraćati? Mnogi kažu „nikada“. Jer, kako će se, kažu, vratiti ako ih sve više prodaje imovinu svojih roditelja i ne ostavljaju ništa iza sebe. Oni su otišli da se više nikada ne vrate. Ranije, kada bi ljudi odlazili makar bi dio novca ulagali u obnovu kuće ili gradnju nove, a svaki kamen gradnje na djedovini pomno bi pratili u nadi da će njihova kuća biti najljepša u selu. Danas potpuno drugačija slika. Imanja pripadaju nekim drugim ljudima. Naša tradicija, naši običaji polako nestaju. Kolegica mi nedavno kaže, kada smo zajedno snimale temu o odlasku, da je bila najmlađa na lilanju u Par Selu, a ima 33 godine. Svi sutotišli, tvrde, za boljim životom. Nadam se da je tamo negdje bolje. Nadam se jer uočavam da nikada veća utrka za novcem nije bila, ljudi nikada više nisu materijalno bili bogatiji. Međutim, vrijedi li to mijenjati za puninu duše.

Ovaj Hrvatski glasnik zato donosi priče o divnim mladim ljudima koji su odabrali da BiH bude njihova Njemačka. Neka nam svima budu za primjer. Uživajte u bogatom i životnom Hrvatskom glasniku.

Maja Nikolić

Što možemo naučiti od religije?

Različiti istraživači u prirodnim znanostima i filozofiji otkrivaju sve više prednosti religijskoga mišljenja – i žele iz njega najbolje strategije prenijeti u sekularno društvo. Razmišljanje Urlicha Schnabela o pozitivnim aspektima religioznosti u suvremenom sekulariziranome i tehniciziranom svijetu

Preveo i priredio: Franjo Ninić

Alain de Botton nije nikakav rođeni vjernik. Baš naprotiv. Ovaj sin švicarskoga bankara odrastao je među uvjerenim ateistima i rano je naučio religiozne osjećaje „promatrati s onom vrstom sućuti koja se obično primjenjuje na ljude s nekim degenerativnim oboljenjem“. Ipak sredinom dvadesetih godina zahvatila ga je „kriza nedostatka vjerovanja“, kako ju je on sam opisao. Postalo mu je jasno da velike religije nisu iznjedrile samo nevjerojatno tvrdnje – kao što su Božja opstojnost, bezgrešno začecje ili uskrnuće – nego i vrlo mnogo vrijednih iznahašća, a koja on nije želio propuštati – od religiozno nadahnute umjetnosti preko društveno korisnih rituala pa sve do etičkih mjerila.

Sada, u dobi od 42 godine, drži se ovaj filozof i pisac iz Londona, ofenzivno svoga ambivalentnoga stava: „Religije su previše korisne, djelatne i inteligentne da bi ih se trebalo prepustiti samo religioznima“, glasi *credo* njegove knjige *Religion for Atheists*, a koja je eksplicitno upućena onima koji ne vjeruju (kao i on sam). Budući da ovi u pravilu odbacuju sve što i nadaleko podsjeća na religiju, moderno je sekularno društvo „na jedan nepravedni način osiromašeno“, dijagnosticira on. To otpočinje s gubljenjem doživljaja zajedništva, biva vidljivo u nedostacima snažnih arhitektonskih centara i mirnih zona pa sve do manjka efektivnih strategija prevladavanja za duhovne potrebe i za naš strah pred smrću. U modernome, robnom svijetu postoji „nepregledna ponuda za potrebe prema sredstvima za pranje kose“, kritizira filozof, a potpuno nepravedno je „briga za najvažnije potrebe“ čovjeka danas prepuštena u ruke pojedinca.

Odatle pledira de Botton i svojoj knjizi (originalno objavljena na engleskom jeziku, a hrvatski prijevod se pojavio 2013. godine) za to da se religije takorekući „okrade“ i da se najbolje strategije iz njihova bogatoga repertoara prevedu u sekularno društvo. Tako predlaže on nešto kao „sekularni hram“, u kojem se može doći do mira i promisliti bitna pitanja svoga života; ili filozofira o „restaurants agape“ (grč. agape = ljubav), u kojima u središtu neće biti rafinirana jela nego susret i razmjena (iskustava) s nepoznatim. Jer upravo takvih susreta nedostaje u našim hladnim društvima i teško bi išta drugo ojačalo osjećaj zajedničkoga pripadanja kao zajedničko jelo (zbog

toga je u ranom kršćanstvu „Gospodnja večera“ još bila istinsko blagovanje). Svakako ne bi pri tome bili vođeni obični, površni razgovori („Što radite?“, „Gdje vam djeca idu u školu?“), nego bi do riječi došla stvarno relevantna pitanja ljudskoga postojanja („Zbog čega žalite?“, „Pred čime imate strah?“, „Kome ne možete oprostiti?“).

Naravno da su ovi prijedlozi izazvali protivljenja sa svih strana. Kad je de Botton prvi puta predložio „hram za nevjerojuće“, podigao se munjevito milijuniti protestni toranj na Facebooku i Twitteru. Zadržati ateisti naslutili su iza toga perfidnu strategiju za rehabilitiranje vjere, a uvjereni kršćani su s druge strane argumentirali da njihova religija nije – molim vas – samoposluga koju se može plijeniti po želji.

Ovo snažno protivljenje dokazuje da je de Botton pogodio živac. Jer drukčije od mnogih drugih ne nudi on uobičajeno „mišljenje iz ladice“, koje u stvarima religije poznaje ili samo snažno protivljenje ili snažni pristanak. Nasuprot evolucijskome biologu Richardu Dawkinsu, koji nasilnim riječima bjesni protiv „mahnitosti (u odnosu) prema Bogu“ i sve religiozno osuđuje kao neznanstveno, pokušava de Botton graditi most između vjernika i nevjernika i religiozne rituale primijeniti u njihovim pozitivnim

dimenzijama.

Određenu pomoć pritom dobiva on svakako sa strane trijezne znanosti (iako je ona teško vidljiva u njegovoj knjizi). Jer su se antropolozi i psiholozi zadnjih godina puno bavili religioznim obrascima ponašanja te u međuvremenu iznijeli mnoštvo razloga koji pokazuju prividno iracionalno religijsko mišljenje u jednom vrlo racionalnom svjetlu.

To počinje već s pitanjem kako uopće nastaju religijske predodžbe i zašto svi ljudi jednostavno ne promatraju svijet na racionalno-trijezni način. Odgovor glasi: Jer „je religija prirodna, a znanost nije“, kako je to kratko i jasno formulirao filozof

i religijski psiholog Robert McCauley. U svojoj knjizi *Why Religion is Natural and Science is Not* piše McCauley da nama religiozna vjera puno lakše pada nego (često naporno) znanstveno mišljenje. Jer najveći broj misaonih i osjećajnih refleksa koji su se razvili tijekom povijesti ljudske evolucije na prirodan način odgovaraju religijskome mišljenju: Mi tendiramo prema tome da iza svakoga djelovanja slutimo neki uzrok („Nema stvorenja bez Stvoritelja“), rado sami u slučajnim strukturama otkrivamo određene obrasce te imamo prirodno nagnuće da mrtve predmete doživljavamo kao žive (zbog toga često govorimo s automobilom ili kompjutorom) i svi potajno čeznemo za sveznajućim autoritetima, kojima se mirne savjesti i podvrgavamo.

„Brzim mišljenjem“ naziva psiholog i dobitnik Nobelove nagrade Daniel Kahnemann takve automatske misaone reflekske, koji često određuju naše nesvjesne procjene neke situacije. U suprotnosti prema njima stoji „sporo mišljenje“, koje počiva na refleksiji i kritičkom propitivanju i koje je puno zahtjevnije od ovoga prvoga.

Zanimljivo je da na ovoj vrsti mišljenja počiva ne samo znanost nego i teologija koja je usmjerena prema uglavnom vrlo istančanim i teško razumljivim zgradama vjere. Rado navođeni sukob između teologije i znanosti, gledajući odatle, uopće ne postoji, misli McCauley. Istinska suprotnost teologiji postoji u popularnome pučkom vjerovanju, koje Boga vidi više kao jednu vrstu superheroja nego kao teološko korektno trojstvo Oca, Sina i Duha Svetoga.

Svidjelo nam se ili ne: „Brzo mišljenje“, koje se na mnogostuki način sačuvalo tijekom evolucije, za većinu je ljudi njihov normalni kognitivni modus – a tome pripada i čežnja prema religijskome uzdignuću.

Naravno postoji i mnogo drugih razloga za svjetsku raspostranjenost religijskoga mišljenja. Jedan od njih je na primjer iz medicine poznati placebo efekt. Jer čovjek ne živi samo od biološke materije, nego i od svojih misli, predodžbi i nada. I one imaju – kako dodatno dokazuju psihološke i medicinske studije – uvijek povratni utjecaj na tijelo. U najboljem slučaju može, polazeći odatle, odgovarajuća vjera stvarno „pomicati bregove“, odnosno liječiti bolesti.

Tako se pokazuje da na pacijente općenito jače djeluju velike crvene pilule nego male bijele. Ili da skuplji lijekovi bolje djeluju nego jeftiniji te da injekcija koju daje glavni liječnik puno jače djeluje nego ona data od njegovatelja, koji ju je nedavno i sam pripremio – iako se u oba slučaja radi o istom farmakološkom sadržaju i u istoj mjeri. Jer pored čiste farmakologije djeluje uvijek i snaga naše predodžbe: tko čvrsto vjeruje u to da će određeni lijek smanjiti njegovu bol, u njegovu se mozgu oslobađaju određeni enzimi čiji se signal provodi preko nervnog sistema nazad u tijelo i tako pokreće ono ozdravljajuće ranije anticipirano djelovanje – dakle, jedna vrsta neuronalne *Selffulfilling Prophecy*.

Ovaj efekt može biti enormno jak: u mnogim slučajevima izaziva on i 50% djelovanja nekoga normalnoga lijeka. Ovo pokazuje kako se naše

unutarnje snage samoozdravljenja mogu probuditi putem ispravnoga poticaja, što objašnjava uspjeh šamana i iscjelitelja raznih vrsta. I kakva bi očekivanja mogla naposljetku biti jača od predodžbe nekoga dragoga Boga, koji potpuno brine za naše dobro te u određenoj potrebi čini i mala čuda?

Naravno, pri tome (kao kod svake vrste terapije) mogu nastupiti i štetni usputni učinci. Nesvjesno „brzo mišljenje“ može nas u teškim situacijama odvesti izravno u zabludu; nada u Božju pomoć u slučaju bolesti može dovesti do odbacivanja nužnih medicinskih terapija – a da se ne govori još o psihološkim sjenovitim stranama kao što je religiozna netolerancija prema nevjernicima ili fundamentalističko inzistiranje na vlastitoj istini.

Ipak moraju i sami zadržati evolucijski biolozi kontastirati da je religija – razvojnopovijesno promatrana – jedan uspješni model. Inače bi bilo teško objasniti zašto se poneka vrsta religijskoga mišljenja nalazi u svim kulturama i u svakome vremenu.

Ali zašto je religija tako uspješna? Ara Norenzayan, religijski psiholog sa Sveučilišta British Columbia u Vancouveru, daje odgovor iz antropološke perspektive: Religijski sistem svoje učenike sjedinjuje u jednu zajednicu vjere, koja je često uspješnija negoli druge grupe. Jer s uputom na božanske ili svete zapovijedi moralne se vrijednosti u nekom društvu mogu efektivnije provesti. „Jer takve grupe mogu postati veće i kooperativnije zajedno raditi i na taj način biti uspješnije nego druge u natjecanju oko resursa ili habitata“, piše Norenzayan.

Za njega to objašnjava i uski međusobni odnos između nastajanja prvih visokih kultura i razvoja istančanoga religijskoga učenja. Jer je kod plemena lovaca i skupljača hrane, koji su odredili rano doba čovječanstva, „izravni kontakt licem u lice bio norma“. Moralno ponašanje bilo je garantirano preko socijalnoga grupnog pritiska, zbog čega šamanske religije takvim plemenima u pravilu oduzimaju bilo kakav moralni sustav vrijednosti. Tek kad su se ljudi nastanili, kada su njihova društva postala veća i anonimnija, to se promijenilo. Sada je postalo nužno definirati moralne standarde kojih bi se ljudi onda držali kad više ne bi imali uskih rođakih odnosa – i s time počinje nastup religija.

Upravo predodžba sveprisutnoga Boga može se za Norenzayana uvjerljivo objasniti iz ove perspektive: psihološke studije naime pokazuju da se ljudi poštenije i „moralnije“ ponašaju kad se osjećaju nadgledanim. Već sami stilizirani crteži koji predstavljaju oči uzrokuju velikodušno ponašanje prema nepoznatom čovjeku. Nije onda nikakvo čudo da predodžba kako nas promatra neki sveznajući bog ima takav masivan efekt.

Ovaj efekt pokazali su Norenzayan i njegov kolega Azim Shariff između ostaloga u jednome eksperimentu u kojem su dvojica između sebe nepoznatih ljudi trebali podijeliti određenu sumu novaca. Ako ih se prije samoga pokušaja kao slučajno konfrontiralo s pojmovima „božanski“, „Bog“ ili „Duh“, njihova velikodušnost je vidljivo

rasla. „Tko bude potaknut da misli na Boga, ponaša se puno velikodušnije“, kaže Norenzayan i zaključuje: religija je tijekom „najduljega vremena ljudske povijesti igrala ulogu socijalnoga ljepila“.

Nedostaje li nama danas u našim hladnim kapitalističkim društvima upravo ova vrsta „ljepila“, kako se na primjer Alain de Botton u svojoj knjizi žali? Može li se manija za radom modernih radoholičara i time objasniti da oni u uredu traže onu vrstu doživljaja društva, za koje su ranije bile nadležne religije? Drugim riječima: ne nedostaje li nama bez bilo kakve vrste religije nešto odlučujuće u životu?

Norenzayan vidi to nešto drukčije. Za održavanje morala ne treba se danas religiju bezuvjetno. Na koncu konca moderna su društva u međuvremenu stvorila zamjenu za bivše čuvare morala: sudovi, policija i svjetovni zakoni paze u svjetovnim državama na to da nitko ne batina drugoga iza uha. I u takvim nacijama ne ponašaju se ljudi niti nemoralnije niti kaotičnije, zaključuje Norenzayan. Baš naprotiv, „neke od najkooperativnijih, najmirnijih i najprosperitetnijih društava u svijetu“ imaju danas ateističku većinu. Takve su države zasigurno „nadvisile vođe religija i onda ih napucale“.

Ipak, održavanje zakona i reda nije sve. Za Alaina de Bottona ima i „nježnijih“ kvaliteta našega zajedničkoga života, koji do izražaja dolaze u pojmovima kao što su ljubav prema bližnjemu ili poniznost. I za njih nedostaje našem društvu često osjećaja. „Tako smo mi s finansijskoga stajališta puno velikodušniji nego naši predci“, piše on. „Dajemo skoro polovicu našega dohotka za zajedničko dobro. Ali mi to činimo a da to sami i ne realiziramo, naime kroz anonimne mehanizme našega poreskog sistema.“ I mi se uopće ne osjećamo povezanim s onima koji za naše poreze finansiraju „čistu odjeću, juhu, krov nad glavom ili dnevnu dozu inzulina“. Jer porezi potiču manje na zajedništvo negoli egoističko mišljenje. „Jer niti primatelj niti davatelj ne osjećaju potrebu reći hvala ili molim“, žali se de Botton. Zbog toga se dolazi do toga da se za takve situacije stvori zajednički okvir koji će iza takvih transakcija učiniti vidljivim ljudsku dimenziju. I to se može od religija naučiti, argumentira de Botton.

Da mu se može predbaciti naivnost toga je de Botton svjestan. I da je već u povijesti ranije bilo sličnih pokušaja koji su se nažalost izjalovili, to on sam tematizira u svojoj knjizi. Njemu i nije namjera stvoriti neku novu formu religije, nego mnogo skromnije „identificirati neke od lekcija, koje možemo naučiti od religija“.

I tu, u što je Alain de Botton uvjeren, ima dovoljno materijala za razmišljanje. „Mudrost religija pripada svim ljudima, i racionalistima među nama, i ona zaslužuje to da njezine najbolje dijelove ponovno preuzmu veliki osporavatelji nadnaravnoga“.

(Ulrich SCHNABEL, *Was wir von der Religion lernen können*, u: „ZeitWissen. Wissenschaft bewegt uns“, Dezember 2015/ Januar 2016, str. 15-19)

Mlada misa u Šikari

Fra Emanuel Josić: Idem služiti drugima

Ja sam bosanski franjevac koji želi čuvati kulturnu baštinu svoje zemlje. Vjerujem u svoje ljude i u svoj narod. I želim da me oni obrazuju"

Nesvakidašnji događaj bio je u župi Šikara u nedjelju, 6. kolovoza 2017. godine. Fra Emanuel Josić, mladi glazbeni talent i član Franjevačke provincije Bosne Srebrene proslavio je svoju mladu misu. Bio je to poseban doživljaj za ovu zajednicu vjernika, relativno mladu. Naime, župa Šikara broji malo više od 30 godina. Odvojena je od župe Tuzla 1986. godine, a danas broji nešto više od 1.000 vjernika. Za narod ove franjevačke župe, koja nosi i patron Sv. Franju Asiškoga, proslava mlade mise je potvrda žive vjere ovdašnjih katolika, ali i znak da franjevački duh i duh bosanskoga franjevaštva još uvijek živi u selima ove lijepe zajednice. Fra Emanuel Josić, uz to što je zaređen za svećenika i nosi teret redovničkih zavjeta, izuzetno je glazbeno obdareni franjevac i student na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Po mjestu rođenja i prezimenu podsjeća na fra Blaža Josića (+1862.), istaknutoga bh pjesnika latinista i jednoga od nositelja franjevačke i bh književne scene 19. stoljeća. Proslava mlade mise u rodnoj župi i rodnoj zajednici vjernika stari je običaj u Bosni te je i fra Emanuel ovim slavljem, i liturgijskim i zajedničkim obiteljskim objedom okupljenoga mnoštva, nastavio svjedočenje vjere i kulture bosanskih franjevaca, čuvara i pratitelja ovdašnjih vjernika.

Fra Emanuelova mlada misa okupila je više od tisuću vjernika koji su mu došli čestitati. „Ponosni smo što je naša župa Bosni Srebrenoj darovala svećenika redovnika. Fra Emanuel dolazi iz jedne lijepe obitelji. Roditelji su ga lijepo odgojili i uvijek je bio vezan za crkvu. Divno pjeva. Bog sebi uvijek odabere dobru djecu da mu služe. Iako sam iz susjedne župe, ipak sam ponosna i s velikom radošću sam danas ovdje“, rekla nam je Ruža Pavlović iz župe Breške. Fra Emanuelovi roditelji posebno su bili ponosni. „Srce mi je puno radosti. Danas sam najsretnija majka na svijetu. Molim Boga da bude što više svećenika koji će nas ohrabrivati“, rekla je fra Emanuelova mama, Spomenka Josić.

Fra Emanuelov tata Milko, iako skroman čovjek, nije skrivao emocije i njegov ponos je bio vidljiv tijekom svečane mise i zajedničkog objeda. Posebno je bilo emotivno kada su fra Emanuelovi roditelji darovali svoga sina blagoslovom da ide hrabro širiti radosnu vijest.

„Neka naš sin širi mir i dobro među svim ljudima.“

Fra Emanuel se posebno zahvalio svojoj baki uz koju je odrastao i koja ga je naučila životnoj vedrini. „U Mojoj obitelji svi su radosni ljudi, ali baka posebno.“

Popovjednik na mladoj misi bio je fra Danimir Pezer, dekan Franjevačke teologije. „Sakrament svetog reda je sakrament praznih ruku koje Bog puni svojom milošću. Zbog toga svećeničke ruke ne čine ništa iz svoje moći i punine nego iz svoje poniznosti i svijesti kako su odabrane i obdarene. Lijep je to običaj da se mladomisnika ljubi u ruke jer su to produžene Kristove ruke pomoću kojih On nastavlja svoje djelo spasenja. Ali te iste ruke koje će svaki dan lomiti euharistijski kruh trebaju biti spremne isprljati se u prašini svakodnevice.“

Fra Danimir je govorio o skromnosti fra Emanuela. „Znam da ti nikada ništa nije bilo teško dobro učiniti. Znam da ti nije bilo teško ni bolesnog fratra ujutro u 3 voziti liječniku.“

„Svoje ruke nikada nisi štedio i nemoj ni ubuduće. Jer ako bi naše svećeničko poslanje

bilo lišeno svoje bitne dimenzije služenja, bilo bi krnjavo. Nisi slučajno uzeo za svoju mladu misu citat Svetog Franje „Ne samo sebi živjeti nego i drugima koristiti.“ Neka tvoje ruke uvijek budu ispunjene blagoslovom. Sve što tvoje ruke budu činile neka bude na hvalu i slavu Kristovu.“

Fra Emanuel je ujedno i student solo pjevanja i dirigiranja na Muzičkoj akademiji Sarajevo. Njegov talent već je prepoznat u širim međunarodnim krugovima među istaknutim profesorima glazbe u svijetu. Nakon završene srednje glazbene škole, svi su se nadali kako će otići na studij glazbe. No životni put kao da ima drugu priču. Emanuel se prijavljuje u Franjevačku provinciju Bosnu Srebreanu sa željom da postane bosanski franjevac. Primljen je u postulatoru, završio novicijate i došao studirati na Franjevačku teologiju u Sarajevo. Ljubav prema glazbi nije jenjavala, čini se da je iz dana u dan, iz godine u godinu sve više rasla. Također, fra Emanuel odlazi na dalje usavršavanje i kod nacionalnog prvaka Giorgija Suriana koji je imao

samo riječi hvale za fra Emanuela. Glavni moto ovog mladog fratra je rad, red i disciplina.

U razgovorima s Emanuelom često se dođe do teme zašto ne studira na nekom prestižnom konzervatoriju? Odgovor slijedi odmah: „Zato što volim svoju Bosnu! Ja sam bosanski franjevac koji želi čuvati kulturnu baštinu svoje zemlje. Vjerujem u svoje ljude i u svoj narod. I želim da me oni obrazuju“

U koncelebraciji Mlade mise sudjelovalo je stotinjak svećenika iz cijele BiH, a crkveni kum fra Emanuelu bio je gvardijan Franjevačkog samostana Tuzla, fra Mario Divković. Svoje dugogodišnje prijateljstvo fra Emanuel i fra Mario sada su okrunili i kumstvom.

Fra Emanuele, uredništvo Hrvatskog glasnika i Uprava HKD napredak Tuzla žele ti da svoj svećenički put izgrađuješ na dobro svakom čovjeku te da te na tom putu uvijek prate ta tvoja skromnost, nesebičnost i vedrina.

HG

RAZGOVOR: Mr. Ivan Bosankić, inženjer elektrotehnike, asistent na Fakultetu elektrotehnike u Tuzli i doktorant na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu

Ne smijemo se bojati ostati u BiH jer možemo napraviti čuda

Ivan Bosankić za Hrvatski glasnik govorio je o uspjesima koji krase njegov život, a svaki taj ukras vrijedi kao primjer mladima da se upornošću i znanjem sve može postići. Ivan smatra da su mladi pokretači i snaga svega dobrog u društvu, neizostavni segment kojeg društvo sve više i više namjerno zanemaruje i pokušava ga učiniti nevažnim, a to nije dobar put ni za jednu zemlju. Mnogo je dobrih mladih osoba kojima treba dati povjerenje, poručuje Ivan Bosankić

Razgovarao: Robert Petrović

HG: Ivane, reci nam nešto o sebi, svom školovanju i putu na Fakultetu elektrotehnike u Tuzli

Bosankić: Rođen sam u Tuzli, gdje sam završio OŠ "Pazar" i gimnaziju pri Katoličkom školskom centru "Sv. Franjo". Izražen interes i postignuti rezultati na natjecanjima iz matematike, fizike i informatike kroz osnovnu i srednju školu su me prirodno usmjerili na elektrotehniku. Fakultet sam završio kao jedan od najboljih u svojoj generaciji, za što sam nagrađen Zlatnom plakatom Univerziteta. Odmah nakon završetka studija počinjem raditi u obiteljskom poduzeću "IVL" Tuzla sa svojim ocem Tomislavom, koji je također inženjer elektrotehnike. Naše poduzeće se bavi industrijskom automatizacijom, uglavnom u dijelu modernizacije elektromotornih pogona industrijskih i rudničkih strojeva, kao i ostalim elektro-radovima u industriji.

Na Fakultetu elektrotehnike u Tuzli sam završio i magisterij te sam ubrzo angažiran kao vanjski suradnik u zvanju asistenta na Katedri za automatiku i robotiku pri Fakultetu elektrotehnike, a poslijediplomsku edukaciju sam nastavio i na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, gdje sam trenutno na doktorskom studiju.

HG: Je li FET ispunio tvoja očekivanja?

Bosankić: Fakultet elektrotehnike u Tuzli ima jako bogatu tradiciju, s obzirom da je jedan od najstarijih fakulteta na tuzlanskom Univerzitetu i čiji je uspon pratio razvoj tuzlanske industrije. Mnoga poduzeća u sjeveroistočnoj i središnjoj Bosni vrlo pozitivno ocjenjuju tuzlanske inženjere elektrotehnike. Neki naši profesori imaju iskustva i iz prakse, odnosno rada u industriji gdje su vodili značajne projekte, pa je jako zanimljivo u okviru predavanja slušati ta njihova iskustva. Već od prvog dana bio sam oduševljen entuzijazmom

većine profesora i asistenata i drago mi je da sam i danas angažiran u tom kolektivu.

HG: Reci nam nešto više o tvom radu na FET-u i samim studentima kojima predaješ?

Bosankić: Već četiri godine sam angažiran kao vanjski suradnik Fakulteta elektrotehnike, asistent na Katedri za automatiku i robotiku. Vježbe držim na predmetima koji povezuju računarstvo i stvarni svijet, odnosno danas popularan termin "Internet of Things" - "Internet stvari". Bliži se vrijeme u kojemu će većina kućanskih aparata, automobili, elektrane, industrijski uređaji, biti umreženi i autonomno donositi odluke kako bi nam olakšali život i učinili ga sigurnijim. Svijet je prepoznao značaj ove prekretnice u civilizaciji, tako da se smatra da smo na pragu četvrte industrijske revolucije - tzv. Industry 4.0. U sklopu predmeta na kojima sam asistent, izučava se i oblast koja se tiče umjetne inteligencije. Autonomna vozila, inteligentne kuće, umreženi roboti i pametna energetska mreža nisu više futuristički pojmovi nego naša realnost. Čini mi se da studenti pokazuju značajan interes za predmete na kojima držim vježbe. Vjerujem da se primijeti entuzijazam koji pokušavam prenijeti i na studente.

HG: Odlazak mladih iz BiH je tema koja je već dugo prisutna u mnogim razgovorima. Kakvo je tvoje stajalište u vezi toga i kako ti vidiš rješenje tog problema?

Bosankić: Činjenica je da živimo u jednom društvu koje je imalo relativno neuspješnu tranziciju, a prethodno je izgubljen jedan čitav sloj malih poduzetnika stvoren za vrijeme Austrougarske. Desetljećima je pojam uspješnog poslodavca podrazumijevao isključivo tešku industriju i velika poduzeća koja upošljavaju tisuće ljudi,

i takvima se oprašta i zagađivanje, i neplaćanje poreza, i negativno poslovanje, a sve u svrhu očuvanja socijalnog mira. U svijetu su takvi pogoni rezervirani za manje napredne zemlje. S druge strane, čak i u BiH postoji nekoliko manjih sredina gdje poslovne zone s manjim firmama doživljavaju procvat i takve firme, makar ne rade neku visoku tehnologiju, ipak izrađuju komponente i gotove proizvode za renomirane svjetske proizvođače.

Naša percepcija kapitalizma je iskrivljena negativnim pojavama u društvu, a još od ranije pojam kapitalizam ima izrazito negativnu konotaciju. Tako je nastao ambijent u kojem je država najbolji poslodavac. Do takvog se posla dolazi političkim vezama, prema tome stvorena je povratna veza koju nije lako prekinuti, ali koja je dugoročno neodrživa.

Drugi je problem, čini mi se što mlade ljudi

paralizira strah od neuspjeha i reakcije okruženja u ovoj našoj, relativno maloj sredini. Interesantno je da ljudi koji se ovdje ne usuđuju samostalno ostvariti neku poslovnu ideju, vani bez problema rade stvari koje su ispod njihove razine edukacije. Fascinantno je da i u nevladinom sektoru postoji puno jako dobrih i ambicioznih volontera, ali ta se energija, koja očito postoji, ne prenosi i u javni sektor koji je očito prezasićen "podobnim" kadrovima.

Ono što bi se moglo učiniti je ohrabrivati mlade ljude već kroz školovanje da budu skloniji kreiranju poslovnih ideja, kroz predmete poput Osnova poduzetništva, već u srednjoj školi. Istovremeno bi se moglo anticipirati kakva će zanimanja biti aktualna za 10-20 godina i u skladu s time pripremati obrazovni plan i program, recimo kroz uvođenje gimnazija tehničkog smjera gdje bi se veći fokus stavio na STEM skupinu predmeta (znanost, tehnologija, inženjering, matematika) te se nadati da će generacije koje dolaze imati više hrabrosti i vizija.

Volio bih da se naši inženjeri koji odluču ostati ovdje ne zadovolje onim najmanje plaćenim inženjerskim poslovima, koliko god oni bili iznad prosjeka BiH. Nije dovoljno samo obećavati radna mjesta i pratiti statistiku kretanja (ne)zaposlenosti, nego konačno treba obratiti pozornost i na strukturu i kvalitetu tih novih radnih mjesta. Procentualno smanjenje nezaposlenosti neće značiti puno ako visokoobrazovani odlaze.

HG: Na konferenciji ICTTE 2016 u Luzernu, tvoj rad je proglašen najboljim. Možeš li nam reći nešto više o tome i o samom načinu realiziranja znanstveno-istraživačkog rada?

Bosankić: Znanstveno-istraživački rad na bosanskohercegovačkim sveučilištima je najvećim dijelom oslonjen na poticaje u vidu grantova od strane ministarstava obrazovanja i znanosti. Pored toga, postoji veliki broj EU projekata koji dozvoljavaju uključenje (i) bh.

sveučilišta kao partnera u projektu. Europski fondovi kao FP7, Horizon, COST, iako za sudionike izvan EU pružaju tek promile od milijunskih iznosa koje EU izdvaja za istraživanja, omogućavaju nam jedan dio financiranja. Ta sredstva su nedovoljna, ali pokrivaju nabavku osnovne opreme, te putovanje na konferencije.

Naravno, u takvom okruženju, gdje značajan dio vremena treba izdvojiti na borbu za financiranje istraživačkoga rada, mnogo toga ovisi i o entuzijazmu uposlenika na Univerzitetu. Potrebno je uraditi kompletnu pripremu aplikacije, uz puno dokumentacije koju treba priložiti. Tek na kraju uraditi istraživanje i prezentirati na konferenciji. Ja sam imao sreću da na Fakultetu elektrotehnike surađujem s prof. Lejлом Banjanović-Mehmedović koja je vrlo angažirana po pitanju istraživačkog rada, tako da naši rezultati nisu ograničeni na lokalnu sredinu, nego radove objavujemo i u međunarodnim časopisima i predstavljamo ih na međunarodnim konferencijama.

Takva je bila i konferencija ICTTE 2016 u Luzernu. Prihvaćena su nam dva rada vezana za implementaciju algoritama za autonomna vozila te smo uz financijsku podršku Federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti otputovali u Švicarsku. U konkurenciji mladih istraživača iz cijeloga svijeta, moj rad je Povjerenstvo ocijenilo najboljim. To je svakako pokazatelj da unatoč ograničenim resursima, u usporedbi s kolegama iz Njemačke, Nizozemske, pa čak i recimo Kine i Irana, možemo ostvariti rezultate koji će proći zapaženo u takvoj konkurenciji.

HG: Koliko je stoga bitan laboratorijski rad za mlade inženjere?

Bosankić: Svakako da je laboratorijski rad bitan, jer ubrzava integraciju mladih inženjera na tržište rada, što je u interesu svih. Što se tiče opremljenosti naših laboratorija, trudimo se što bolje iskoristiti dostupnu opremu i tako s minimalnim resursima ostvariti maksimum. Već na drugoj godini studija naši studenti počinju s programiranjem logičkih uređaja, tako da umjesto u simulatorima na računarima sve što nauče mogu vidjeti i ispitati na realnim platformama.

Tu je bitna podrška privatnih poduzeća u vidu donacija opreme za rad. Ta simbioza privatnog sektora i školstva je pozitivan primjer, jer na taj se način studentima već kroz studij omogućava upoznavanje s opremom koja ih čeka u budućnosti, a budućim poslodavcima olakšava uključenje studenata u njihove projekte.

Jedna od oblasti na koju se fokusiramo na našim predmetima je mobilna robotika. Pohvalni su pojava filantropske inicijative CroatianMakers lige Nenada Bakića za uvođenje robotike već u osnovne škole, te razvoj osnovnih STEM vještina još u ranoj životnoj dobi. Na jednoj kompleksnijoj razini izučavanja, mobilna robotika je prisutna i na studiju i studenti su iznimno

zainteresirani kad imaju mogućnost da rade projekte ovoga tipa.

HG: Upisao si doktorski studij u Zagrebu. Čime je vođen tvoj odabir poslijediplomskog studija te u čemu se ogleda njegov značaj?

Bosankić: Da. Upisao sam doktorski studij na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu. Nešto što je jako bitno kod mladih znanstvenika je mobilnost, kooperacija i ostvarivanje kontakata s drugim istraživačima. Već se na nekoj regionalnoj razini profiliraju fakulteti koji imaju jače kadrove u nekoj specijalističkoj oblasti, odnosno ostvaruju zapaženije rezultate istraživanja ili okupljaju kvalitetniji tim. To je još izraženo na europskoj i svjetskoj razini. Upravo zato je bitno ostvariti transfer znanja među istraživačkim skupinama. Moj odabir da upišem poslijediplomski studij u Zagrebu je upravo vođen time, kako bih u budućnosti svojim iskustvom i rezultatima mogao doprinijeti unaprjeđenju nastave tuzlanskog fakulteta.

Druga motivacija je moja želja da istraživanje ne ostane samo na teoretskom dijelu, već da se ostvari i praktična implementacija. Zagrebački fakultet sudjeluje u brojnim razvojno-istraživačkim projektima te se nadam da ću kroz svoj studij uspeti uraditi praktičnu implementaciju nekih uređaja, što može u budućnosti otvoriti neke nove prilike.

Prije nekoliko mjeseci prisustvovao sam jednoj panel diskusiji u Mostaru gdje su, između ostalog govorili direktor Instituta Ruder Bošković te profesori s fakulteta u Splitu i Zagrebu. Istaknuto je da na zapadu 80 posto doktora znanosti ostaje u industriji gdje rade na razvojno-istraživačkim projektima. Kod nas je, nažalost sasvim suprotno i doktorski studij često služi samo za osiguravanje trajne nastavničke pozicije, bez ambicija da se u karijeri postigne više od onoga što se zakonski zahtijeva za to radno mjesto. Ta paradigma se mora mijenjati.

HG: Ivane, na samome koncu našega razgovora, što bi savjetovao budućim mladim inženjerima, ali i svim drugim mladima u BiH?

Bosankić: Zapadno tržište prepoznaje naše studente kao kvalitetne što potvrđuje i veliki broj studenata koji su, sa ili bez radnoga iskustva, vrlo brzo našli posao na Zapadu. To sigurno predstavlja jedno ohrabrenje, ali može se shvatiti i kao poziv da se ne bojimo i ovdje pokušati napraviti neki iskorak.

Živimo u vremenu ubrzanog razvoja tehnologije. Većina radnih mjesta koje danas poznajemo za 20 godina neće postojati, a to se uglavnom odnosi na uslužne i pomoćne djelatnosti. Upravo zato u svim zanimanjima teško da možemo dočekati mirovinu radeći isti posao cijeli život. Potrebno je biti spreman na cjeloživotno učenje, samoobrazovanje i profilaciju, prateći trendove tržišta. Današnjim generacijama školovanje ne prestaje završetkom formalnog obrazovanja, a samo će najsposobniji za adaptaciju ostvariti dobre rezultate.

Izborne (ne)prilike u Tuzli

Pri imenovanju članova u Vijeća Mjesnih zajednica nije ispoštovana volja birača

Imenovanje članova Vijeća Mjesnih zajednica u Tuzli izazvalo je burnu političku raspravu između vladajućih stranaka SDP-a, Tuzlanske alternative, BOSS-a i DF-a te HDZ-a BiH i oporbenih stranaka

Naime, vijećnici HDZ BiH ukazali su na nelogičnost izbora ovog tijela na način da se kao polazna osnova uzme rezultat ostvaren na području cijelog grada, a ne konkretne mjesne zajednice što u praksi znači da mjesne zajednice u kojima živi veliki broj stanovnika (gradske) izabiru članove vijeća mjesnim zajednicama u kojima živi manji broj stanovnika (seoske).

Na takav način vladajuća većina je umjesto 41 člana koliko je osvojio HDZ BiH temeljem rezultata u Mjesnoj zajednici ovoj stranci dodijelila svega 21-og člana. Da je ovakav način izbora suprotan praksi u ostalim općinama i gradovima u FBiH upozorili su i federalni ministri pravde, najprije Zoran Mikulić (SDP) kao i aktualni ministar Mato Jozić (HDZ BiH). Naime oni u svojim mišljenjima navode da Mjesna zajednica mora imati svoj Statut i da se temeljem toga vrši izbor organa i ostale nadležnosti koje MZ ima.

„Ključ nezadovoljstva Kluba vijećnika HDZ BiH u GV Tuzla upravo se i ogleda u činjenici da mjesne zajednice nemaju svoje statute, odnosno imaju statute koji datiraju još iz 2002. godine i koji nisu usklađeni sa Zakonom o načelima lokalne samouprave, a što je bila obveza GV Tuzla. Budući da mjesne zajednice nemaju svoje statute, a što jasno nalaže spomenuti Zakon pa čak i Statut općine Tuzla onda je imenovanje članova vijeća/savjeta mjesnih zajednica prepušteno političkom tijelu, GV Tuzla (članak 83.c), odnosno političkim partijama u GV koje samim tim i donose političku, a ne pravnu odluku“ istakao je Ivica Kovačević, predsjednik GO HDZ BiH Tuzla.

I za vijećnicu ove stranke Jasminku Mijatović ovakav način izbora je pokazivanje određene vrste političke sile jer su u proteklom mandatu članovi Vijeća MZ iz reda HDZ BiH bili glasni u traženju osnovnih uvjeta za život dostojnih vremenu u kojem živimo „Predstavnic HDZ BiH jasno su iskazivali potrebu mještana i tražili ono što je zaista potreba za koliko toliko normalne uvjete

za život. Nismo se bojali ukazati na bahat odnos gradskih vlasti i zbog toga naši ljudi smetaju. A i kako bi šutili kad vidimo da ljudi nakon tri godine od prirodne katastrofe i klizišta i danas mole za sanaciju i spašavanje imovine. Nikada nam neće biti jasno kako se novci mogu trošiti na različite stvari dok imamo onih koji mole da im se spasi imovina i dom u kojem žive. Ili kako ne ukazati na to da se novac koji se dobiva od rada Termoelektrane troši najmanje za sanaciju posljedica u mjestima gdje je šteta od rada ovog postrojenja najveća. I niz je takvih primjera o kojima ćemo i dalje glasno govoriti bez obzira kakva osveta bila s druge strane“ istakla je Mijatović.

O svemu ovome predstavnici HDZ BiH izvijestili su institucije vlasti u Republici Hrvatskoj kao i međunarodne predstavnike u BiH. Između ostalog u pismu koje poslano navedeno je kako se sve ovo doživljava kao osveta za najbolji rezultat koji je HDZ ostvario na Lokalnim izborima u 25 godina dugoj povijesti stranke u našem gradu. Taj je rezultat ostvaren zahvaljujući novoj, poletnoj, autentičnoj i prošlosti neopterećenoj skupini mladih ljudi, koji svoju domovinu i svoj grad vole i žele ovdje ostati živjeti. Predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine Marinko Čavara također je o ovom problemu razgovarao s gradonačelnikom Tuzle Jasminom Imamovićem. Predsjednik Čavara je kazao kako je prethodni rat doveo do nepovjerenja među nacijama, zbog čega se razgovor o nacionalnoj pripadnosti uvijek vodi s posebnim oprezom. „Mi moramo voditi računa o tome, ali se pobrinuti i da se okrenemo ka budućnosti i ka međunarodnoj integraciji“, kazao je Čavara.

Govoreći o dugogodišnjem problemu izbora Hrvata u mjesnim zajednicama gdje su većina gradonačelnik Imamović je kazao kako statut dopušta različita tumačenja i da nije dovoljno jasan te je odbacio tezu o ugroženosti Hrvata. „U odnosu na popis stanovnika, mi imamo više

zaposlenih i Hrvata i Srba i ostalih. Ali najbitnije od svega jeste da mi to nismo uradili namjerno, nego je to došlo prirodno“, kazao je Imamović.

Da bi bolje razumjeli o čemu se radi iz HDZ BiH navode neke od MZ gdje je vladajuća većina potpuno zanemarila izbornu volju mještana. Tako je primjerice u MZ Dokanj, SDP sa 123 osvojena glasa dodijelio sebi četiri povjerenika od ukupno sedam, a HDZ-u sa 116 glasova odredio jednog. Dakle glas za SDP vrijedi četiri puta više od onog koji dobio HDZ.

I u MZ Gornja Obodnica HDZ-u se sa osvojenih 119 glasova odrede tri člana od ukupno pet, a SDP si sa osvojenih 9 glasova odredi dva člana. Ni u MZ Ljubače nije ispoštovana volja birača. SDP je je HDZ-u BiH sa 222 glasa odredio dva člana od sedam, a sebi sa 59 glasova također dodijelio dva člana. „Pokazivanje određene sile na pitanju imenovanja članova vijeća MZ je ustvari pokazivanje nemoći i sulude želje da se svima vlada u ovom gradu. Umjesto da jačaju kapacitete Mjesne zajednice kako bi bili sposobni aplicirati na projekte i bit partneri različitim organizacijama u Tuzli je to sve suprotno. Politika kakva se vodi u Tuzli svela je organe MZ na to da mole po desetke puta predstavnike gradskih službi za kamion kamena, cisternu vode i druge komunalne potrebe, a što bi trebalo biti normalno. Pored toga vladajuća struktura kako bi uspostavila kontrolu u Vijeće MZ imenuje osobe koje i ne žive u toj mjesnoj zajednici“, rekao je Danijel Nikolić, predsjednik ŽO HDZ BiH Soli Tuzla. Predstavnici HDZ BiH zatražili su pravnu potporu i kod organa Saveza općina i gradova FBiH jer se kako ističu u ovoj stranci ovakva praksa i način izbora mora zaustaviti te očekuju da organi ovog Saveza reagiraju i upozore na nedemokratsko ponašanje u Tuzli.

HG

25 obljetnica 115. brigade Zrinski

Povijesni put na ponos svakom vojniku

Uz pragmatičan i partnerski odnos s jedinicama Armije stali smo u zaštitu svih građana i imovine tuzlanske regije. Koliko je Brigada Zrinski uvažavana kazuje i činjenica bratimljenja sa Prvom tuzlanskom brigadom. Odao bih priznanje Komandi 2. Korpusa kao i Komandama OG koje su pomogle da se spriječi prenošenje sukoba iz Srednje Bosne na tuzlansko područje, te uvažuje naše dostojanstvo i našu odluku. Time smo spriječili totalno razaranja BiH, ukazavši najodgovornijima da su pregovori važniji od sukoba i nagovjestili završetak rata, a time i kraj stradavanja i uništenjima.

Napadom JNA na selo Ravno nastanjenog Hrvatima 1. listopada 1991. godine započeo je rat u BiH. U proljeće '92. zbog nepostojanja ustroja obrane, Hrvati BiH 8. travnja osnivaju Hrvatsko Vijeće Obrane radi očuvanja svoje domovine za čiju su se neovisnost izjasnili na referendumu 1. ožujka iste godine. Slijedom toga i u tuzlanskom kraju se osnivaju postrojbe Hrvatskog Vijeća Obrane, a prve su *Bojna Živinički sokolovi* u Lugu, i *Bojna Pro Patria* u Drijenči. Sokolovi su stali u obranu Gradačca, a *Pro Patria* zaustavila je neprijateljske snage na Majevici u njihovoj namjeri napredovanja ka Tuzli.

10. svibnja spajanjem tih dviju postrojbi utemeljena je *115. brigada Zrinski*, i uvedena u evidenciju Glavnog Stožera Hrvatskog Vijeća Obrane pod oznakom R-1335 Tuzla, koja se u narednih par mjeseci popunjavala dragovoljcima iz općina Tuzla, Lukavac, Živinice, Banovići i Čelić. U konačnici, Brigadu su činile četiri bojne: *Bojna Pro Patria*, *Bojna Frankopan*, *Bojna Herceg Stjepan* i *Bojna Kralj Tomislav*. Puni sastav je činilo 2200 pripadnika, a kroz Brigadu je prošlo oko 3000 borovnika. Bila je to prva postrojba sa tuzlanskog područja koja je branila Bosnu i Hercegovinu, i jedina dragovoljačka tuzlanska brigada. Bila je multietničkog sastava i sačinjavali su je dragovoljci koji su BiH doživljavali svojom domovinom.

Obzirom da je Hrvatsko Vijeće Obrane legitimna vojna organizacija za obranu BiH, 115. brigada Zrinski je bila pod direktnim zapovjedništvom Glavnog stožera, od koga je i dobila svo naoružanje, opremu i logističku potporu, a pogotovu skrb o stradalnicima.

Uz suglasnost Glavnog stožera, Brigada je ušla u sastav 2. Korpusa, te u skladnom djelovanju sa ostalim brigadama ostvarivala zadane misije. Tijekom domovinskog rata 48 branitelja je položilo živote na oltar domovine, 64 je teško i 137 lakše ranjenih i velik broj oboljelih.

Na svom ratnom putu brigada Zrinski je uspostavila kontrolu nad širim područjem sjeverno od grada Tuzle, uvezujući liniju obrane sa jedne strane sa Prvom tuzlanskom, te s druge strane sa 208. čeličkom brigadom. Time su majevička naselja, a i sam grad bili zaštićeni od eventualnih napada kao i dosega neprijateljskog topništva. Zonu odgovornosti i stalne crte obrane Brigada je imala i na: Ozrenu - postrojba Prima

iz Lukavca, na Javorniku, - postrojba Živinički sokolovi i na Konjuhu - postrojba Božičko Banovići iz Banovića. Na posavskoj bojišnici u sudejstvu sa jedinicama Armije i 108. brigadom, brigada Zrinski je uspješno vršila obranu naselja na području tkzv Koridora, gdje je zbog stalnih sukoba imala i najveće gubitke.

Podsjetio bih vas i na jedan lijepi događaj iz tog ratnog perioda, a to je 10. svibnja 1993. godine prva godišnjica Brigade i polaganje svečane prisega kada smo svi bili postrojbeni u vojarni Husinske bune. Tom prilikom, govoreći pred veličanstvenim strojem Brigade Zrinski, uz nazočnost velikog broja zvanica, iz vojnog, političkog, vjerskog, gospodarskog i kulturnog establišmenta tuzlanske regije rekao sam i ovo:

„Mi smo svoji na svome, borimo se za najpravedniju stvar - svoj dom i prijatelje našeg doma, za goli opstanak koji nam je nametnut. Borimo se na naš način i pod našim oznakama. Naši motivi su iskreni, naša borba je pravdna. Dom naš su naše majke i očevi, naše supruge i djeca, naš grunt i naši običaji, naši grobovi i bogomolje, naši susjedi i prijatelji. Naš dom je Bosna i Hercegovina.“

Da, bila je to Brigada ZRINSKI, ponos Soli. Međutim, početkom, 93. dolazi do razmimoilaženja stavova po pitanju obrane BiH između političkih vođa Hrvata i Bošnjaka, a tijekom godine dvije do tada partnerske strane, ARBiH i HVO HRHB, u dolini Neretve i u Srednjoj Bosni prelaze u sve učestalije sukobe.

14. prosinca 1993. godine Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine donosi Odluku br. 1592/93 kojom je 115. brigada Zrinski Hrvatskog Vijeća Obrane trebala biti preimenovana u brigadu Armije Republike BiH, te su 29. prosinca uslijedile zapovijedi komandanta Armije i komandanta 2. Korpusa o provođenju te Odluke.

Ja kao Zapovjednik i Zapovjedništvo Brigade nismo mogli prihvatiti tu Odluku i Naredbe komandanata Armije, jer ona nije imala nikakvu obrambenu, vojnu, niti bilo kakvu svrsishodnu opravdanost. Prelazak Brigade iz HVO HRHB u ARBiH trebalo je, poslužiti u političke svrhe promatrane i vidljive iz perspektive donosioca Odluke, koji pritom nije u cjelini sagledao moguće posljedice, koje bi zbog možebitne provedbe sasvim sigurno slijedile. Odlučno smo rekli NE,

svoj ratni put smo započeli, a i završili pod zastavom Hrvatskog vijeća obrane. Uz suglasnost nadređenog Glavnog stožera i političkog vodstva HZ Soli odlučili smo završiti svoj ratni put s danom 10. siječnja 1994. godine ne dovodeći u pitanje niti ljudstvo niti materijalna dobra niti zajednički postignute rezultate s jedinicama Armije.

Kao zapovjednik 115. brigade Zrinski, od osnutka pa sve do završetka njezina ratnoga puta, a prije toga prvi zapovjednik samostalne bojne Pro Patria, osjećam zapovjedničku, moralnu i svaku drugu obvezu kazati kako je ustrojavanje kao i završetak ratnog puta ove Brigade bilo plansko, a ne stihijsko, potreba jednoga trenutka i interesa hrvatskoga naroda, potkrijepljena odlukama političkog vodstva HZ Soli, prožeta stavovima svekolike hrvatske duhovne i intelektualne elite, koja se zajedno s mojim zapovjedništvom, cijelo vrijeme postojanja Brigade rukovodila posebnim i općim interesima hrvatskog naroda ovih prostora, ne želeći mu nauditi niti u jednom trenutku ili dovesti u pitanje njegovu egzistenciju, dostojanstvo i materijalna dobra.

Zajedno, uz pragmatičan i partnerski odnos s jedinicama Armije stali smo u zaštitu svih građana i imovine tuzlanske regije. Koliko je brigada Zrinski uvažavana kazuje i činjenica bratimljenja sa Prvom tuzlanskom brigadom. Odao bih priznanje Komandi 2. Korpusa kao i Komandama OG koje su pomogle da se spriječi prenošenje sukoba iz Srednje Bosne na tuzlansko područje, te uvažuje naše dostojanstvo i našu odluku. Time smo spriječili totalno razaranja BiH, ukazavši najodgovornijima da su pregovori važniji od sukoba i nagovjestili završetak rata, a time i kraj stradavanja i uništenjima i svim ostalim nedaćama koje rat donosi.

Za doprinos na ratnom putu postrojbe i pojedinci iz Brigade su često pohvaljivani i nagrađivani od strane Korpusa i operativnih grupa. Na završetku ratnog puta Brigada je dobila posebno priznanje Komandanta Armije za sve što je učinila u obrani BiH, a Zapovjednik brigade Plaketu grada Tuzle.

Kao ratni Zapovjednik Brigade još jednom odajem počast poginulima, a vama vitezovi moji, uz čestitke za 25. obljetnicu Brigade, zdravlje i sreću želim i da se rat nikad više ne ponovi.

Zvonko Jurić, pukovnik

Zašto su Hrvati Tuzle pozitivna priča Bosne i Hercegovine kojom su oduševili državni vrh Hrvatske i BiH

Gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Mario Divković istaknuo je da donatorska večer u Zagrebu za izgradnju HKC „Sveti Franjo“ je početak ispisivanja nove stranice povijesti kojom se dokazuje koliko je svima stalo da se obrisi katoličke crkve vrata na mjesto koje joj pripada i da se franjevcima pruži zahvala za njihovu opstojnost ovdje u Bosni više od 800 godina.

Piše: Maja Nikolić

Sredinom lipnja u Zagrebu je u Hotelu Westin održana donatorska večer za izgradnju Hrvatskog kulturnog centra „Sveti Franjo“ Tuzla. Bila je to noć o kojoj se veoma malo znalo, ali čiji su organizatori predano dva mjeseca radili kako bi pokazali svoju nadu da je baš Hrvatski kulturni centar pokazatelj suživota i njegovanja identiteta jednog naroda u BiH.

Cijeli državni vrh BiH i Republike Hrvatske okupio se na donatorskoj večeri, uz još šest stotina uglednih ljudi iz javnog, političkog, kulturnog i vjerskog života.

Izgradnja HKC „Sveti Franjo“, misija je franjevaca BiH o potvrdi identiteta i nastojanja ostanka Hrvata u Bosni. Jer mnogi odlaze. Mnogi će otići. Ali mnogi su odlučni i ostati. Stara katolička crkva morala je biti porušena jer je Tuzla počela tonuti. Danas kada je u Tuzli i taj problem riješen i franjevci su riješili ponovno se vratiti na staro zemljište i graditi. Njihov povratak, slijedeći povijest, mogao bi značiti i povratak ljudi sa zapada na svoja ognjišta.

Premijer Republike Hrvatske Andrej Plenković rekao je da izgradnja HKC „Sveti Franjo“ pokazuje iskrenu povezanost Republike Hrvatske i Hrvata iz Bosne i Hercegovine.

„Činjenica je da su franjevci čuvari hrvatskog identiteta u BiH. Čuvari našega ostanka i opstanka. To znamo i to jako cijenimo. Mi u Tuzli imamo svoj Generalni konzulat i znam da postoji inicijativa da Konzulat preseli u HKC „Sveti Franjo“. O tome se već vodi računa u Ministarstvu

vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske. Ono što je veoma važno naglasiti je da je do sada Republika Hrvatska uložila u izgradnju ovog centra više od tri milijuna kuna. Nastavit ćemo podržavati ovaj projekt. Drago mi je što večeras mogu najaviti da će u srpnju biti održana zajednička Sjednica Vijeća ministara BiH i Vlade RH na kojoj će se govoriti o svim krupnim, bilateralnim temama između dvije zemlje. Na toj Sjednici potvrdit će se još jednom naša čvrsta potpora Bosni i Hercegovini na njenom putu prema EU. Nema dileme da je Bosna i Hercegovina, ne naš vanjskopolitički prioritet, nego naš državni prioritet. Takav osjećaj imaju sve institucije u Hrvatskoj, a posebice predsjednica Kolinda Grabar Kitarović. Ja bih zaista želio da se ovaj projekt izgradnje Hrvatskog kulturnog centra u Tuzli što prije realizira i da ovaj Centar bude mjesto okupljanja i njegovanja našeg jezika, kulture,

identiteta, ali prije svega poticaj maldima da ostanu u Tuzli. Želim da ovaj Centar bude pokazatelj drugima što znači biti Hrvat u BiH.“

Mate Granić, savjetnik i izaslanik predsjednice Kolinde Grabar Kitarović rekao je tijekom donatorske večeri da je temelj hrvatske vanjske politike položaj Hrvata u BiH i njihova konstitutivnost.

„Zato smo se okupili ovdje, kako bismo podržali inicijativu franjevacu koja je itekako važna za ostanak i opstanak Hrvata u BiH. Predsjednica Republike Hrvatske će to čvrsto podržavati u okvirima svojih ovlasti. Imamo sreću što imamo premijera koji je prije godinu i pol dana u Briselu organizirao konferenciju o položaju Hrvata u BiH. Također, predsjednica Kolinda

Grabar Kitarović na svakom sastanku, bez obzira o kome se radi - bilo da su tu europski ili svjetski dužnosnici - govori o položaju Hrvata u BiH. Svaki put naglašava njihovu konstitutivnost kao ključnu. Zbog toga sam ja veliki optimist i za izgradnju Hrvatskog kulturnog centra u Tuzli i za budućnost Hrvata u BiH.“

Hrvatski član predsjedništva BiH, Dragan Čović naglasio je da upravo interesi koje Vlada Republike Hrvatske usmjerava prema BiH jasno pokazuju koliko je nacionalni interes ove zemlje da Hrvati u BiH dostojanstveno mogu živjeti kao svoji na svome. „Nema većeg nacionalnog interesa, kojeg ovih dana Republika Hrvatska na praktičan način pokazuje, da otvaranjem novih konzulata u BiH pokazuje koliko joj je stalo do BiH. Nema potrebe za neku novu političku organiziranost u BiH. Dovoljno smo motivirani oko izgradnje ovakvih institucija poput HKC „Sveti Franjo“. Neka nam to bude motiv i osjećaj zajedništva. Neka to bude naš osjećaj prema onima koji brinu o tome skrbi li Republika Hrvatska o Hrvatima u BiH.“

Svaki centimetar izgradnje HKC „Sveti Franjo“ pratio je Grad Zagreb, odnosno osobno gradonačelnik Milan Bandić. Kaže nam da je izrastanje ovakvog objekta bilo i za njega stepenica više odnosno jedna „skala nade“.

„Hrvati su prekrasan narod, ma gdje bili. U Hrvatskoj ili van Hrvatske. Kaže Matoš:

„Dok je srca bit će i Kroatije.“ Ja kažem da dok je BiH bit će i Hrvatske i dok je Hrvatske bit će i BiH. Naši franjevci čuvaju našu BiH.“

Donatorska večer organizirana je u Zagrebu zahvaljujući Miji Krešiću, zamjeniku ministra sigurnosti BiH. On je naglasio da je donatorska večer ohrabrenje ljudima koji danas rade na izgradnji centra.

„Ovaj Centar pokazao je našu povijesnu povezanost BiH i Hrvatske. Mi zapravo izgradnjom HKC „Sveti Franjo“ potvrđujemo našu snažnu želju da u Tuzli ostajemo i opstajemo. I to ne samo kroz politiku nego i izgradnju kulturnog i duhovnog bogatstva. Kroz kulturu, hrvatske kulturne institucije i franjevački samostan u Tuzli mi naš identitet već skoro tri desetljeća u Tuzli njegujemo.“

Guardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Mario Divković istaknuo je da donatorska večer u Zagrebu za izgradnju HKC „Sveti Franjo“ je početak ispisivanja nove stranice povijesti kojom se dokazuje koliko je svima stalo da se obriše katoličke crkve vrata na mjesto koje joj pripada i da se franjevcima pruži zahvala za njihovu opstojnost ovdje u Bosni više od 800 godina.

„Naš Centar je središte zajedništva. Svatko od nas je ugradio jedan svoj kamenčić u njegovo postojanje. Taj kamenčić ako je sam ništa ne znači, ali kada se ti kamenčići slože, ovaj Centar znači jedan mozaik koji predstavlja zajedništvo svih ljudi dobre volje, ali i povijesni znak postojanja franjevacu u Tuzli.“

Završetak izgradnje HKC Sveti Franjo planiran je već naredne godine. Ali to itekako ovisi i o institucijama BiH. Uvjereni smo da ono što radimo je na dobrobit cijele naše zajednice. Iza projekta Hrvatskog kulturnog centra snažno je stala Vlada Tuzlanskog kantona i Grad Tuzla.

Hrvatski kulturni centar „Sveti Franjo“ bit će institucija kulture, a prema sadašnjim planovima trebao bi izrasti u viskoobrazovanu instituciju na kojoj bi postojao jedinstven Odsjek za orgulje koji danas ne postoji u BiH. Također, zgrada Generalnog hrvatskog konzulata u Tuzli od početka 2019. godine trebala bi biti smještena upravo u ovom centru. Jedna lijepa povijest i snažna poruka mira i dobra počinje biti ono što svaki čovjek danas u BiH treba. Sve zahvaljujući franjevcima Bosne Srebre.

USPJEŠNI MLADI LJUDI

Ema Tomić, asistentica na Odsjeku za Njemački jezik Univerziteta u Tuzli i dopredsjednika HKD Napredak Lukavac

Bosna i Hercegovina je moja Njemačka

Često joj govore da bi trebala napustiti BiH s obzirom da je profesorica Njemačkog jezika, međutim nakon svega što je izgradila ovdje to joj nije opcija. Iako u BiH nije baš sve kako bi mladi željeli opet razmišlja optimistično.

Piše: Marina Jokić

Svako malo se danas može čuti kako se mladi sele u Njemačku ili neke zemlje zapada u potrazi za boljim mjestom pod suncem. Mnogi su primjetili kako u selima i nema više djece koja bi se igrala, niti mladih koji bi se zabavljali. Ipak, priča ima i svoju drugu stranu medalje. Ema Tomić je osoba koja je kao dijete provela četiri godine u Njemačkoj, ali je svoje mjesto pod suncem ipak pronašla u BiH. Rođena je 15. svibnja 1990. godine u Tuzli. U Njemačkoj je završila dva razreda osnovne škole, a nakon promjene tri osnovne škole u BiH, svoje je školovanje završila u OŠ „Sv. Franjo“ a zatim i Opću gimnaziju. Nakon završenog srednjoškolskog obrazovanja Ema se našla na raskrižju „otići ili ostaniti“. Ono u što je jedino bila sigurna je da se ne pronalazi u matematici i fizici, a vremenom se, vjerojatno pod uticajem boravka u Njemačkoj, pojavila želja za studiranjem Njemačkog jezika. Priznaje kako su je na želju za odlaskom iz BiH više potaknula razmišljanja njezinih prijateljica koje su se odlučile za studiranje u Hrvatskoj ili Austriji. Ema je ipak odlučila ostaniti te je upisala studij Germanistike na Filozofskom fakultetu u Tuzli. Tijekom studija zavoljela je sve vezano za jezik te se pronašla u pozivu profesora. Studij je završila 2012. godine u roku i nakon toga upisala i magisterij koji je uspješno završila u listopadu 2016. godine. Kao profesorica prvi put se okušala u Općoj gimnaziji Lukavac u Lukavcu, a 2013. godine počinje raditi u KŠC „Sv. Franjo“. U siječnju 2016. godine Ema je dobila je

zvanje asistenta na Filozofskom fakultetu na Odsjeku za Njemački jezik i književnost za užu naučnu oblast „Suvremeni Njemački jezik“. Radila je godinu i pol dana u Glossi centru gdje je držala tečajeve i sudjelovala u provođenju Goethe ispita u organizaciji Goethe instituta. Kroz sav ovaj poslovni angažman Ema je imala priliku raditi s ljudima različitog uzrasta. Kaže kako ju je svaka skupina obogatila. Ono što djeca iz osnovne škole pružaju je iskrenost i uživanje u njihovom iskrenom osmijehu koji popravi i najtumniji dan. Mladi u srednjoj školi u nekim trenucima predstavljaju izazov jer su to „kritične godine“, a Ema je to bio još veći motiv da se što više trudi biti dobra profesorica s autoritetom, ali i kao prijateljica svim učenicima. Smatra da nije samo važno prenijeti znanje vezano za predmet nego nastupiti i pedagoški prema svakom mladom čovjeku. Rad sa studentima, kaže Ema je posebna priča. „Njihove osobnosti su već razvijene pa je i zanimljivo slušati i čuti njihova razmišljanja.“ Da bi odgovorila na svoj profesorski poziv i bila što bolja konstantno se nastoji usavršavati na raznim konferencijama za profesore Njemačkog jezika te seminarima i edukacijama. Uz sav taj trud najveće zadovoljstvo joj predstavlja kada uvidi napredak kod mladih u njihovim ciljevima. Često joj govore da bi trebala napustiti BiH s obzirom da je profesorica Njemačkog jezika, međutim nakon svega što je izgradila ovdje to joj nije opcija. Iako u BiH nije baš sve kako bi mladi željeli opet

razmišlja optimistično. „Razmišljanje o odlasku ništa nikome neće donijeti dobro.“

Ema je odlučila ostaniti u BiH i graditi svoj svijet uspjeha hrabro i odvažno. Ema je također članica HKD Napredak Lukavac te već pet godina obnaša funkciju dopredsjednice i aktivno sudjeluje u organiziranju kulturnih manifestacija te pisanju projekata. Jako voli putovanja, a uz čitanje se, kaže, najbolje opušta. Ne manjka joj ni ljubavi. Jako je vezana za obitelj, roditelje i sestru koji joj predstavljaju najveću podršku. Budući da joj je obitelj jako važna, nada se i da će jednog dana osnovati i svoju. Korak po korak Ema je danas uspješna mlada osoba koja ima tek 27 godina. Možda će netko reći „trebala je otići“, ali njeni uspjesi ovdje i njena obitelj čine da je BiH njen zapad.

II Tuzlanske brigade br 3
00387 61 151 482
00387 61 733 489
www.cvijecara_himmel.emaxo.com

Lukavačka crkva kroz kist umjetnika

„Likovna kolonija je mjesto gdje dolazi jedan simpozij ljudi, umjetnika i to nije samo umjetnički rad, već i miješanje i upoznavanje različitih kultura.“

Piše: Nataša Tadić

Trodnevna Međunarodna likovna kolonija „Bistarac 2017.“ održana je od 15. do 18. lipnja u Lukavcu. Na koloniji je sudjelovalo devet umjetnika, akademskih slikara i jedan profesionalni fotograf i to iz BiH, Hrvatske, Srbije i Makedonije. Organizator kolonije je HKD Napredak iz Lukavca. Likovna djela su stvarana u dvorištu župne crkve u Lukavcu jer je tema ovogodišnje kolonije bila *župna crkva Sv. Ante Padovanskog* koja je nacionalni spomenik BiH.

Tijekom kolonije održan je bogat program u kojem je sudjelovao veliki broj mladih ljudi. Po prvi put je među umjetnicima bio profesionalni fotograf koji je kroz objektiv fotoaparata dao svoj doprinos umjetnosti.

„Mnogo je mladih ovdje koji su dio programa kolonije, što nas jako raduje. Time želimo pokazati da mladih ima i da sudjeluju u kulturnim zbivanjima.“ - pojasnila je Ema Tomić, dopredsjednica HKD Napredak Lukavac.

Sudionik likovne kolonije, Miroslav Iličkovski iz Kumanova iz Makedonije doživio je Lukavac kao jako lijepo i zanimljivo mjesto. Nije krio svoje oduševljenje srdačnim domaćinima i mještanima.

„Likovna kolonija je mjesto gdje dolazi jedan simpozij ljudi, umjetnika i to nije samo umjetnički rad, već i miješanje i upoznavanje različitih kultura. Kad kažem kultura, mislim na učenje i različite škole. Većina nas umjetnika se znamo jer je Balkan mali. Često se susrećemo s umjetnicima ovih krajeva. Dolazimo jedni drugima na kolonije.“ - ističe Miroslav.

Žarko Ivanovski, umjetnik iz Zagreba, kazao je kako je kolonija izvanredna prilika da se druže ljudi s prostora bivše Jugoslavije i razmjenjuju mišljenja, ostvare kontakte i ostanu u vezi.

„U svakom slučaju nadam se najboljem, da ćemo se svi lijepo družiti i da će ovo ostati u lijepom sjećanju.“ - rekao je Ivanovski.

U okviru programa kolonije organizirane su različite manifestacije kao što su poetsko-književna večer, izložba fotografija i biciklijada. Biciklijada je nazvana „Napretkovom stazom“ i ucrtana je u google maps. Polazak je bio iz župnog dvorišta. Biciklijada je bila otvorenog tipa, tako da su mogli sudjelovati svi zainteresirani, kao i djeca uz pratnju roditelja. Svoj doprinos ovom događaju dali su i studenti iz Vijeća mladih „Bremen“ iz Lukavca koji su se kasnije družili s umjetnicima.

Umjetnička djela nastala na Likovnoj koloniji „Bistarac 2017.“ bila su na dan zatvorenja kolonije izložena u dvorištu župne crkve. Lukavački Napredak ima u svom fondusu već preko stotinu slika nastalih na likovnoj koloniji. U budućnosti planiraju organizirati aukcija slika. Prikupljeni bi novac bio usmjeren za stipendiranje nadarenih učenika i studenata.

Petrovska simfonija 2017: Koncert klasične glazbe u dvorištu Franjevačkoga samostana Tuzla

U dvorištu Franjevačkoga samostana u Tuzli 22. lipnja Orkestar Muzičke akademije iz Sarajeva izveo je koncert „Petrovska simfonija“, izbor iz instrumentalne klasične, filmske i popularne glazbe. Uz blagdan Petrova Franjevački samostan Tuzla i HKD Napredak – Glavna podružnica Tuzla podare gradu svake godine prigodan koncert, koji obogati tuzlansku kulturnu scenu u ljetnim danima. Orkestar Muzičke akademije u Sarajevu pod ravnanjem prof. Ognjena Bomošara izveo je neka od najpoznatijih instrumentalnih klasičnih djela pred publikom koja je oduševljeno popratila svaku izvedbu. Maja Nikolić je prije samoga početka koncerta u ime organizatora

pozdravila sve okupljene, posebno gosp. Ivana Bandića, generalnoga konzula RH u Tuzli, koji je ujedno bio i generalni pokrovitelj koncerta te predstavnike različitih razina vlasti u BiH. Koncert je započeo I. Stavom Mozartove 40. simfonije, a nastavljen Puccinijevim Intermezzom iz Cavalarie rusticane. Orkestar sastavljen od četrdesetak studenata sarajevske Akademije izveo je također Brahmsovu Ungarische Tanz Nr. 5, Schubertovu Ave Mariu, Bachovu Ariju u D-duru, Verdijev Anvil Chorus, Schostacovicev Valcer Br. 2, Piazzolin Liber tango, Webberov Memory, Straussove Trich-polku i Pizzicato polku. Posebno oduševljene publike izazvalo je

izvođenje Mozartove Lacrimose, Velazquesova hita Besame Mucho, a koncert je završen efektivnim izvođenjem Straussova Radetzky marcha. Publika u dobro popunjenome dvorištu ispred franjevačke crkve u Tuzli imala je prigodu uživati u lijepim interpretacijama ovih klasičnih glazbenih djela, a tuzlanski samostan i Napredak potvrdili svoje zalaganje za promicanje kulturnih vrijednosti u Tuzli. Koncert je, kako je i rečeno, dar građanima grada Tuzle prigodom slavljenja zaštitnika samostana, župe i Grada, svetih apostola Petra i Pavla.

Rossinijeva Mala svečana misa u crkvi sv. Petra i Pavla u Tuzli

U samostanskoj crkvi Sv. Petra i Pavla u Tuzli 4. lipnja 2017. godine održan je koncert zbora i solista Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu. U organizaciji Franjevačkoga samostana Tuzla i HKD-a Napredak-Glavna podružnica Tuzla, a u sklopu manifestacije Petrovo u Tuzli, studenti i profesori sarajevske Muzičke akademije izveli su Petite Messe Solennelle / Malu svečanu misu (1863.) Gioachina Antonija Rossinija (1792.-1868.). Lijepi prostor franjevačke samostanske crkve,

dobro posjećen ljubiteljima klasične glazbe, ugostio je sjajne interpreatore ovoga Rossinijeva djela, zbor i soliste Muzičke akademije u Sarajevu. Cijela Rossinijeva Mala svečana misa (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, O salutaris hostia i Agnus Dei) iz 1863. godine u naizmještinoj interpretaciji zbora i solista pružio je istinski glazbeni i umjetnički užitek. I ovom kulturnom manifestacijom Franjevački samostan i tuzlanski Napredak žele pridonijeti kulturnome životu u gradu Tuzli, ali i promovirati ljepotu i vrijednost klasične glazbe, osobito ove liturgijske tradicije, kojoj pripada

maestralno djelo Giachina A. Rossinija. Solistički nastupi Katarine Kikić (sopran), Zane Staniškovske (mezzosopran), Emanuela Josića (tenor) i Marka Kalajanovića (bariton), uz klavirsku (Adela Šabić) i harmonijsku (Haris Kartal) pratnju oduševili su tuzlansku publiku, koja je izvedbu popratila gromoglasnim aplauzom. Pod dirigentskom palicom Alme Aganspahić zbor i solisti sarajevske Muzičke akademije darovali su Tuzli i tuzlanskoj publici istinski glazbeni užitek, a organizatori opravdali status promotora i nositelja kulturnih i glazbenih aktivnosti u Tuzli.

Posebno nadahnuti umjetnici stvarali velika umjetnička djela

Međunarodna likovna kolonija Breške putem koje se stipendiraju nadareni učenici i studenti i ove godine okupila je eminentna imena iz svijeta umjetnosti početkom srpnja. Slikari iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Slovenije, Mađarske i Češke Republike u prelijepom ambijentu dvorišta župne crkve u Breškama nadomak Tuzle stvorili su više od 30 umjetničkih djela koja su oduševila umjetničke znalce.

Piše: Armin Kendić

Inače, već 18 godina umjetnici u mjesecu srpnju kroz likovnu koloniju Breške na slikarsko platno prenose svoj umjetnički izričaj, a više od 750 unikatnih djela kroz koja se prožimaju brojni motivi, krase zidove institucija diljem svijeta.

Kao organizator ovog umjetničkog događaja koji je od izuzetnog značaja za cijelu tuzlansku regiju, potpisuje se Hrvatsko kulturno društvo (HKD) Napredak, glavna podružnica Tuzla.

Predsjednik ovog društva Nikola Čiča izuzetno je ponosan što je ova kolonija, koja je ocijenjena kao jedna od najboljih u BiH, uspjela obilježiti 18 godina djelovanja.

„U ovih 18 godina svi smo prezadovoljni onim što je nastajalo. Ove godine smo zbog tehničkih i finansijskih problema trajanje kolonije morali umanjiti za jedan dan, ali sve je proteklo u najboljem mogućem redu. Iz mojih saznanja, svi umjetnici koji su bili ove godine prezadovoljni su domaćinstvom i svime onim što ih je dočekivalo na Breškama“, rekao je Čiča.

Ulazeći u dvorište župne crkve u Breškama zatekli smo Martinu Andrejević iz Beograda, koja nam je kazala da joj je velika čast što je imala priliku sudjelovati u ovoj koloniji.

Drugi put je u BiH, a priroda koja okružuje Breške za nju je prelijepa.

„Inspiracije ima i previše, a ja ovaj put radim vrt koji se nalazi ispred župne crkve u Breškama, statuu

Isusa Krista i lipe koje su oznaka ovog mjesta“, priča nam Andrejević koja je radosna na činjenicu da dio novca od prodaje umjetničkih djela odlazi u fond HKD Napredak za stipendiranje nadarenih učenika i studenata.

Sarajevskoj umjetnici Alisi Teletović ove godine prvi put se ukazala prilika da sudjeluje na Međunarodnoj likovnoj koloniji Breške. Dok svoju inspiraciju oživljava na slikarskom platnu, Teletović nam priča da je krajolik kojim je okružena posebno nadahnjuje, a ujedno pruža i velike motive za rad.

„Ovo je krasno iskustvo, jer sam prvi put s drugim umjetnicima. Prije nisam imala priliku sudjelovati u jednom ovakvom događaju, s obzirom da sam se iz Australije u BiH vratila prije šest godina“, ističe Teletović.

Ekspresivna umjetnica uporedo s primanjem pozitivne energije i prizora koje joj nudi brežički krajolik prva dva dana samo je radila na skiciranju, a nakon toga je doživljaj počela prenositi na slikarsko platno.

„Mir, krasno drveće i prelijepa priroda posebno su me nadahnuli te sam krenula s užurbanim radom jer imamo samo pet dana za nastanak djela“, nastavlja ona.

Kao i svih ostalih 14 umjetnika i Teletović je dijelom doprinijela u stipendiranju nadarenih učenika i studenata, članova HKD Napredak.

„Smatram da je to divna ideja koja čini dobro svakome. Čini dobro i nama umjetnicima, jer

ostavljamo oba kanasa na kojima smo slikali. To ostaje iza nas, a mi smo tu, imamo taj dar da prenesemo ono što je u nama, što vidimo i osjetimo, a onda ako neko drugi to može da doživi na pravi način te pomogne učenicima i studentima, velika je stvar“, naglašava Teletović.

Prelazeći slikarskim kistom po platnu, ispod jedne od lipa zatičemo mariborsku slikaricu i dizajnericu Anku Krašnu. Vidno nadahnuta u Breškama se osjeća izuzetno dobro, jer su ispunjeni svi uvjeti za nesmetan rad umjetnicima.

„Ljudi su jako prijatni, sa njima razgovaramo i družimo se. Ovaj kraj sam prihvatila na umjetnički način, a ova jedinstvena priroda od ljude koji su izuzetno srdačni, nama umjetnicima posebno su inspirativni“, nastavlja Krašna.

Za Međunarodnu likovnu koloniju Breške je čula od bh. slikarice Slađane Mitrović koja trenutačno živi u Mariboru. Završetkom brežičke kolonije njena veza ne prestaje s ovim krajem, jer je, ističe ona, udahnila sasvim dovoljno inspiracije i pozitivne energije koju će pretočiti u novi ciklus djela u Sloveniji.

„Sad pravim određene kombinacije svega onoga što mi je posebno privlačno i zanimljivo u Breškama, a svoj rad nakon ove kolonije sigurno nastavljam i nakon povratka kući“, nadovezuje se slovenačka umjetnica.

Slaven Jurić iz Zagreba mladi je umjetnik, akademski slikar i profesor likovne kulture, a brežički kraj posebno ga je fascinirao zbog

Punoljetsvo Međunarodne likovne kolonije Breške

činjenice da je riječ o mjestu na kojem su prisutne stalne promjene svjetlosti, što doprinosi većoj produktivnosti umjetnika.

„Upravo zbog toga bio je pravi ugođaj raditi od jutra do uvečer. Sama priroda je neponovljiva. Ovako nešto u pet dana je pravi zanos, prvenstveno za zdravlje, a onda i za produkt u stvaranju. BiH napuštam s posebnim nadahnućem, a dobra inspiracija je posebno bitna za dodatno usavršavanje svakog umjetnika“, dodao je Jurić.

Posebno ga raduje što je imao priliku upoznati svoje kolege koji dolaze iz svih krajeva bivše Jugoslavije. Svi su, ističe, sa sobom donijeli jedinstven stil rada, jedni od drugih uče, što je, ocjenjuje, pun pogodak.

„Prvi dan kada sam došao u Breške, nakon potopa kiše koja nas je dočekala, čuo sam da su Breške prepoznatljive po lipi tako da sam odlučio da ću ovdje niz brijeg slikati jednu od najstarijih lipa, uz pogled na obronke planine Majevice, u stilu realizma“, pojašnjava ovaj mladi umjetnik.

Ni ovo izdanje Međunarodne likovne kolonije Breške nije moglo proći bez tuzlanskog umjetnika Borisa Pejića koji u dvorištu spomenute župne crkve svoju inspiraciju na platno prenosi već devet godina.

„Ovo mjesto nam daje poseban mir jer nismo previše blizu gradskoj jezgri. Neko se odluči da prikaže prizor i ambijent Brežaka, a opet drugi umjetnici sve ovo doživljavaju na drugačiji način kroz ekspresiju. Svake godine nastaju drugačija

djela, a kao što kažu, u različitosti je ljepota“, ističe Pejić koji je i član organizacijskog odbora međunarodne likovne kolonije Breške.

Umjetnici su i ovaj put imali priliku stvarati prema slobodnoj želji, odnosno bez zadane teme, jer, kako Pejić pojašnjava, svi sudionici makar jedno platno posvete kraju u kojem slikaju, odnosno ljudima koji tu žive i prelijepom pejzažu.

„Ove godine sam odlučio da jedno platno posvetim franjevcima, odnosno franjevcu, jer su oni u našoj zemlji ostavili neizbrisivi trag. Mislim da bez njih koji su nas pratili i čuvali svih ovih stoljeća, kultura ne bi bila takva, a čak mislim da ni BiH ne bi bila takva kakva jeste“, istaknuo je Pejić koji je drugo platno posvetio konjaniku, njemu izuzetno dragom motivu.

U fondusu HKD Napredak, glavna podružnica Tuzla ove godine je ostalo više od 30 umjetničkih djela. Najveći dio njih će krasiti zidve Katoličkog školskog centra Sveti Franjo u Tuzli, nekoliko će biti poklonjeno domaćinima u znak zahvalnosti, dok će neke ići u aukcijsku prodaju.

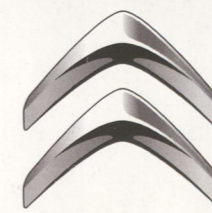
Prikupljeni novac će se koristiti za stipendiranje nadarenih učenika i studenata, inače, članova HKD Napredak. Jedan od Napretkovičkih stipendista je i Robert Petrović, student Fakulteta elektrotehnike u Tuzli, a kako kaže, novčana potpora mu je od velikog značaja.

„Mogu reći da mi je jako drago što ova kolonija 18. godinu postoji i da svi oni koji su primali, primaju ili će primati stipendiju imaju jako veliki poticaj za školovanje“, naglašava Petrović.

Stipendija mu je, ističe, bila korisna za kupovinu literature, vannastavne aktivnosti koje su pridonosile samom studiranju te da pomogne svojim roditeljima kako oni njegovo školovanje ne bi morali samo financirati.

Na kraju kažimo i to da su po okončanju petodnevnice Likovne kolonije Breške sva djela predstavljena ljubiteljima likovne umjetnosti, pod okriljem postavke koja je otvorena u dvorištu župne crkve u ovom malom mjestu nadomak Tuzle.

PAVIĆ KOMERC d.o.o. - ovlaštenu servis i prodavač CITROËN vozila

CITROËN
www.pavic.ba

Drijenča

kao najljepša prispodoba

Nije bilo ljepšeg mjesta od Drijenče gdje je brežička kolonija proslavila svoje punoljetstvo

Piše: Robert Petrović

Ohrabren nedjeljnim evanđeljem nisam mogao ne sjetiti se Drijenče. Naime, u tom evanđelju se posebno naglasilo da je Isus volio govoriti u prispodobama koje su uvijek u ljudima budile jasne i argumentirane misli koje su ih Isusu i približavale. Stoga se usudim reći da bi u ovom sadašnjem trenutku Drijenča upravo mogla biti jedna od Isusovih prispodoba.

Nisam rodom iz Drijenče, ali odlazak u to selo mi je uvijek prčinjavao veliko zadovoljstvo. Uvijek, ali baš uvijek pri ulasku u Drijenču spuštajući se krivudavim križnim putem prema crkvi, mi se budio osjećaj one topline koja vam se dešava kad idete kući nakon dugog vremena provedenog negdje daleko. Tako je bilo i ovaj put kad smo Drijenču posjetili povodom najvećeg Napretkovog projekta, Međunarodne likovne kolonije Breške. Upravo zbog svega navedenog, nije bilo ljepšeg mjesta nego baš upravo tu proslaviti osamnaesti rođendan kolonije. Došavši u Drijenču dočekao nas je Fra Franjo Martinović, župnik Župe Drijenča, ali i s punim pravom mogu reći župnik i naše Brežičke kolonije. Svi koji smo sudjelovali u organizaciji kolonije svih ovih godina, veliku zahvalnost upravo dugujemo našem, Fra Franji. Služeći svoju svećeničku misiju na Breškama bio je oslonac kolonije u onim najzahtjevnijim godinama, godinama kada se formira osobnost jednog velikog projekta i time definira njegova prepoznatljivost i kvaliteta. Sve to smo slavili taj dan u Drijenči. Nakon razgledavanja crkve i kratkog predstavljanja župe uslijedio je rad umjetnika na tom lokalitetu. Upravo tada, kreirala se još jedna u nizu prispodoba ovoga kraja. Osobnost i kreacija svakog umjetnika

oslikavali su i samu Drijenču krenuvši od Slovenačke pedantnosti Anke i Lojza, Hrvatske radišnosti Irene i Slavena. Bükösd i Fiscek su pak na platnima davali Drijenči inspiraciju kroz svoju glazbu, humor, ali i nevjerojatnu susretljivost. Martina iz Srbije i njeni predivni pejzaži te Nikola iz Crne Gore sa svojom inspiracijom u vidu Adama i Eve ili pak naše Bosne i Hercegovine u očima Megi, Daria, Alise Senaida, Arnela, Zehrine i Borisa. Svi ti umjetnici i sve te osobnosti su taj dan poklonjene Drijenči jer upravo tu su oni činili ono najljepše, a to je umjetnička prispodoba kreirana u tom selu.

I na samome koncu, kako se sunce polako spuštalo, uslijedilo je opet ono prepoznatljivo drenačko gostoprimstvo. Umjetnici sa župnikom i mještanima, uživali su u domaćim specijalitetima

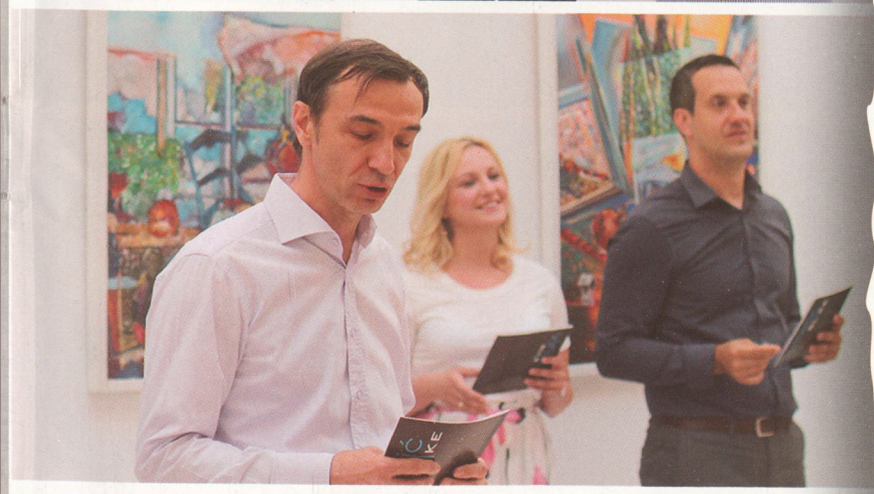

,ali i izvornoj glazbi. Nakon svega toga, bilo se teško odvojiti od Drijenče. Onaj krivudavi križni put s početka priče sada je značio odlazak kući, u Breške, polako se rastajući od sela koje bi trebalo biti primjer svima. Drijenčo, hvala na svemu.

Prekrasne slike s motivima Tuzle

Zadnji mjesec u svibnju 2017. godine u galeriji Kristian Kreković Franjevačkoga samostana Tuzla otvorena je samostalna izložba akademskoga slikara, Tuzlaka Vinka Lamešića. Organizatori izložbe su, kao i svaki put do sada, bili Franjevački samostan Tuzla i HKD Napredak – Glavna podružnica Tuzla.

Tridesetak radova Vinka Lamešića koji „čisti estetski iskaz transformira kroz vlastito iskustvo u liniju, oblik i boju“ (M. Hrvanović) predstavljeno je tuzlanskoj publici u dobro posjećenoj samostanskoj galeriji. Nikola Čiča, predsjednik HKD Napredak – Glavna podružnica Tuzla u svome je kratkom obraćanju na početku programa podsjetio na kontinuitet umjetničkoga prezentiranja likovnih autora u ovoj galeriji te zahvalio gospodinu Lamešiću, koji je također član tuzlanskoga Napretka, i na radovima izloženim u Galeriji, ali i na njegovu doprinosu Napretkovim manifestacijama, u prvome redu organizaciji i propagiranju Međunarodne likovne kolonije Breške. Fra Mario Divković, gvardijan tuzlanskoga samostana, u kratkoj pozdravnoj riječi osvrnuo se na aktualnu „društvenu nezainteresiranost“ s obzirom na kulturnu svijest općenito ali i lokalno. Bosanski će franjevci, naglasio je fra Mario, vjerni svojoj povijesnoj ulozi i kulturnih pregalaca, raditi na promociji ljudskoga duha kroz likovnu umjetnost, glazbu i druge oblike duhovnoga stvaranja. Nazočnima u galeriji Kristian Kreković kratko se obratio i sam autor Vinko Lamešić. U opuštenome tonu govorio je svome rastu u likovnom stvaralaštvu te podsjetio na činjenicu da je umjetnost proces kroz kojega sam čovjek raste te da bavljenje umjetnošću i život od umjetnosti imaju svoju cijenu. „Nakon šest godina pojavljujem se u svojoj Tuzli izložbom na koju su me potaknuli gvardijan fra Mario Divković i Nikola Čiča. Izložio sam 26 radova s motivima koje moja publika već dobro poznaje. Djela su rađena pretežno u ulju, a teme su vezane za Tuzlu i neke moje ideje koje sam realizirao u ateljeu“, rekao je Vinko Lamešić. Dodao je da je ovo njegova 17. samostalna izložba.

Izložbu je, nakon kraćega obraćanja i zahvale organizatorima i autoru, otvorio dr. Aleksandar Vujadinović, predsjedavajući Gradskoga vijeća Grada Tuzle. Naglasio je da se radi o vrhunskom umjetniku koji je svoju pozitivnu energiju prenio na slikarska platna. „Predivne slike s motivima našeg grada“, naglasio je Vujadinović.

Lijepu umjetničku večer i užitek u slikama Vinka Lamešića upotpunio je nastup članova tuzlanske Frame s dvije glazbene numere. Izložbu su nastupom oplemenili mladi umjetnici Suzana Bako, vokal, i gitarista Goran Šafradin, koji su izveli kompozicije „Prijatelji“ i „Dođi“.

Vinko Lamešić je rođen 1959. godine u Lipnici kod Tuzle. Diplomirao je na Fakultetu likovnih umjetnosti u Mostaru, gdje je stekao zvanje profesora likovne kulture i diplomiranog slikara. Živi i radi u Tuzli kao samostalni umjetnik. Izlagao je na velikom broju samostalnih i skupnih izložbi u zemlji i inostranstvu.

Stotine vrhunskih umjetnika i pjevača u Tuzli

Natjecanjem u kategorijama muških i ženskih zborova, te voklanih ansambala spuštenu je zavjesa na međunarodni šampionat pjevačkih zborova, koji je u Tuzli okupio više od 800 pjevača iz nekoliko europskih zemalja

Piše: Barbara Pavljašević

Žiri kojim je predsjedavao Rešad Arnautović, dirigent iz Bosne i Hercegovine, a u kojem su još bili Đorđe Stanković iz Srbije, Jasenka Isaković iz Hrvatske, te Gančo Gančev iz Bugarske tijekom tri natjecateljska dana ocjenjivao je 26 ansambala. Prvog dana festivala natjecali su se dječiji zborovi, a grand prix je otišao u ruke zbora OMBS „Novo Sarajevo“.

„Veoma sam emotivno doživjela pobjedu na ovom festivalu. Najprije zbog činjenice da je Tuzla moj rodni grad, ali i zbog toga što sam prve dirigentske korake napravila u Tuzli uz našeg profesora Čestimira Duška. Velika je čast pobijediti na šampionatu, kakav je ovaj posebice kada vam žiri koji čine izuzetno eminentni stručnjaci kaže da ste najbolji“, kazala je Alma Karić nakon proglašenja pobjednika.

Drugog dana u kategoriji mješovitih zborova pobjedu i grand prix osvojio je zbor iz Slovenije „Hugo Wolf“, a nagrade u toj kategoriji osvojili su i zborovi „Lola“ iz Bosne i Hercegovine, te zbor „Viva musica“ iz Slovenije.

„Došli smo u Tuzlu kako bismo se predstavili najbolje što znamo. Nismo očekivali da ćemo pobijediti, ali je osjećaj zaista predivan. Ovakvo natjecanje zborova je jedno od najbolje organiziranih. Također jako lijepo smo primljeni u Tuzli. Čast je biti pobjednik ovog šampionata u kategoriji mješovitih zborova“, kazao je Aleš Marčić, dirigent pobjedničkog zbora iz Slovenije.

Posljednjeg natjecateljskog dana, na Dragom međunarodnom festivalu „Lege Artis“ dodijeljene su nagrade u kategoriji ženskih i muških zborova te u kategoriji vokalnih ansambala.

U okviru kategorije ženskih i muških zborova, žiri je donio odluku da ipak neće biti dodijeljen grand prix i nije održano finalno natpjevanje. Zbor koji je osvojio najviše bodova je muški zbor „Fra Nenad Dujčić“ iz Sarajeva, a nagrađeni su i ženski zbor „Učeo“ iz Tuzle te ansambli iz Brčkog i Bihaća.

Kategorija vokalnih ansambala je u natpjevanju imala čak četiri ansambala, a dodijeljene su i četiri prve nagrade, ansablama: MePZ „Feri“ iz Maribora, Ženskom vokalnom sastavu „Kušlec“ iz Hrvatske, Vokalnoj skupini „Libero“, iz Leskovca – Srbija i vokalnom sastavu „Res Miranda“ iz Novog Sada.

Ansabl „Res Miranda“ je višestruko nagrađen u ovoj kategoriji. Dobitnici su nagrade za najbolje izvedeno djelo sakralne muzike, prve nagrade u kategoriji i grand prix - A kategorije.

Nastupom pomenutog ansambala i ceremonijom zatvaranja, okončan je Međunarodni šampionat zborova, koji je tijekom tri dana na sceni Bosanskog kulturnog centra Tuzla ugostio više stotina pjevača. Zadovoljstvo organizacijom nisu krili ni sudionici ni žiri niti publika, a organizatori su najavili da odmah počinju pripreme za naredni šampionat zborova u Tuzli.

„Izuzetno smo zadovoljni ovogodišnjim šampionatom, koji je i po broju sudionika i po kvalitetu ansambala, ali i po vrlo eminentnom žiriju, premašio sva naša očekivanja. Postali smo regionalno prepoznati kao kvalitetan šampionat i to nas posebno raduje. Mi smo već počeli s priprema za narednu godinu i vjerujemo da će sljedeći šampionat biti još uspješniji od ovogodišnjeg“, istaknuo je na ceremoniji zatvaranja Jasmin Hasić, direktor šampionata i umjetnički rukovoditelj Društva „Lege Artis“.

U cijelu organizaciju natjecanja zborova svesrdno se uključio Bosanski kulturni centar, a šampionat je održan pod pokroviteljstvom Grada Tuzla i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta u Vladi TK.

Srednja muzička škola Tuzla nosi novo ime:

„Čestimir Mirko Dušek“

Oni kojima je posvetio svoj životni vijek danas mogu s ponosom reći da žive i rade u školi koja nosi ime prema glazbenom velikanu ovog grada. Potvrdio je to i ministar u Vladi TK Zlatan Muratović na svečanosti povodom 60 godina postojanja Muzičke škole koju je osnovao sam Dušek

Piše: Biljana Skoković – Tomić

Jedna lijepa vijest vezana je uz jedno ime koje je obilježilo glazbeni život Tuzle. I oni koji je nisu voljeli, znate onu glazbu što zovemo je "ozbiljna" (?) zavoljeli su je uz tog čovjeka. Čestimira Mirka Duška. Vlada Tuzlanskog kantona i Ministarstvo obrazovanja odlučili su Srednju muzičku školu, sa nestalnom adresom, nazvati prema glazbenom velikanu grada Čestimiru Mirku Dušku.

Samo pominjanje imena profesora Duška budi sjećanja na barda, kojemu Tuzla treba zahvaliti što je osnovana i Osnovna, i Srednja muzička škola i Muzička akademija, koja je ovdje postojala sve dok Sarajlije nisu "odlučile" da je to previše za ovdašnji Univerzitet.

Iz bogate biografije profesora Duška izdvajam onaj ključni trenutak kada je davne 1952. godine krenuo, kao prvi Bosanac i Tuzlak, na visoke glazbene škole u Beogradu priklješten između očevo ultimatumu i želja koji mladi ljudi te dobi imaju – čime se baviti u životu. Nije krenuo očevim stopama vrsnog slastičara, nego se opredijelio za glazbu još tada shvaćajući, da su sva očeva nastojanja da ga još od malih nogu usmjeri prema glazbi uz učenje sviranja na violini i klaviru, bili put kojim treba krenuti. Na svoju, ali i sreću nas Tuzlaka prevagula je ljubav prema glazbi. Po povratku u Tuzlu osim što je osnovao glazbene škole postao je i dirigent Gradskog simfonijskog orkestra 1957. godine. Iste godine osniva i prvi Big Bend sastavljen od svirača amatera.

Na Praškom konzervatoriju, 1966. godine završava specijalizaciju iz oblasti dirigiranja. Razlika u jezicima nije mu predstavljala problem, jer je rođenjem bio Čeh. Imao je mnogo ponuda iz raznih zemalja svijeta za brže napredovanje u karijeri, ali nije htio napustiti Tuzlu. Nije se htio stalno zaposliti ni na Sarajevskoj muzičkoj akademiji, nego je kao profesor putovao 16 godina na predavanje iz Tuzle i nazad, sve dok njegovom zaslugom u Tuzli nije osnovan odsjek Muzičke akademije, gdje je dovodio vrhunske predavače s Praškog konzervatorija i Lenjingrada. Bogatoj glazbenoj biografiji profesora Duška treba posebno dodati

i rad s mješovitim zborovima. Zbor Srednje škole, bio najbolji u Jugoslaviji. Komponirao je i glazbu za teatar i više od stotinu harmonizacija za mješovite, ženske i dječije zborove, kao i instrumentacije za simfonijske, tamburaške i orkestre harmonika. Medalje, priznanja, diploma s raznih natjecanja priča su za sebe. Ni odlaskom u mirovinu nije prestao s radom. 1991. godine izdaje zbornik sakralnih kompozicija, te prvi bosanskohercegovački muzički riječnik. Riječ je o opsežnom muzičkom riječniku koji je potreban svim muzičkim ustanovama. Nakon ovih redova shvaćamo da je ovo samo djelić jednog plodotvornog rada čovjeka kakav je bio naš Čestimir Mirko Dušek. Nemoguće je sve nabrojati, čak i kada bismo napisali knjigu. Meni osobno ostao je upamćen po nizu glazbenih

dok još nije kasno. S tom istom preciznošću odnosio se prema svim svojim dacima, studentima i radnim kolegama. Većina nas zna da je to uistinu rijetkost.

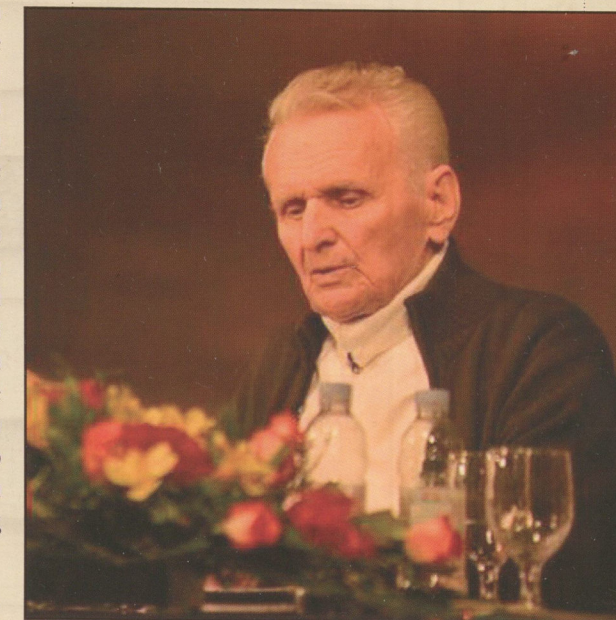
Danas nakon nekoliko godina od njegove smrti sve je to nagrađeno. Oni kojima je posvetio svoj životni vijek danas mogu s ponosom reći da žive i rade u školi koja nosi ime prema glazbenom velikanu ovog grada. Potvrdio je to i ministar u Vladi TK Zlatan Muratović na svečanosti povodom 60 godina postojanja Muzičke škole koju je osnovao sam Dušek te je ona sada zvanično i nazvana po njemu: „To je čovjek koji je ostavio neizbrisiv trag kada je u pitanju kultura, a posebno muzička kultura za koju je najviše dao. Stoga, po svim referencama, profesor Dušek je zaslužio da škola nosi njegovo ime.

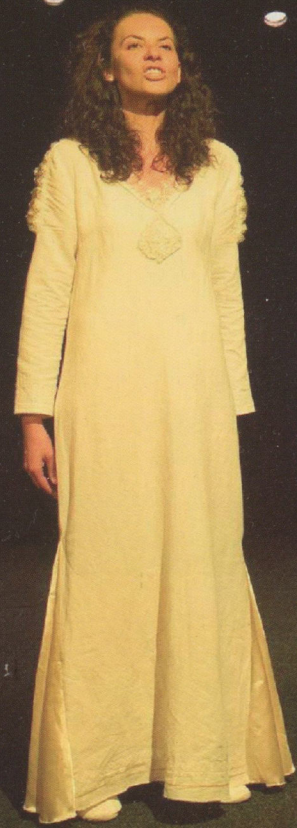
Vlada Tuzlanskog kantona, uvažavajući rad profesora Duška, donijela je odluku da ova škola od sada s ponosom nosi njegovo ime.“ Profesor Dušek je zasigurno najpoznatiji Tuzlak češkog porijekla, koji je cijeli život promovirao i širio kulturu svog naroda u sredinama u kojima je stvarao i djelovao. Ovi redovi posvećeni su upravo tome. I to je samo mali djelić kojim se možemo odužiti čovjeku koji je nesebično davao sebe i nama i gradu.

U čast profesoru Dušku upriličen je i koncert češkog klavirskog dua, Helene i Radomira Melmuka. Ovi umjetnici su dokazani prijatelji Tuzle, glazbenici svjetskog renomea, istinski veleposlanici kulture Češke republike u svijetu.

„Mi mnogo volimo Tuzlu. Nekada davno ovdje smo bili predavači, tada smo se sprijateljili sa ovim divnim ljudima i od tada do danas, sa velikim zadovoljstvom dolazimo u Tuzlu.“ Koncert je održan po pokroviteljstvom veleposlanika Češke u BiH Jakuba Skalnika.

„Veliko mi je zadovoljstvo u Tuzli nazočiti koncertu u čast profesoru Dušku, kojeg je i njegova matična država nagradila jednom od najznačajnijih nagrada za promicanje češke kulture u svijetu. S druge strane posebna mi je čast što je ovo koncert klavirskog dua Melmuka, koje smatramo jednim od najznačajnijih veleposlanika češke kulture“, istaknuo je veleposlanik Skalnik.

Glumica Ivana Milosavljević
dobitnica prestižnog međunarodnog priznanja

"Grozdanin kikat"

našoj bosanskoj kraljici

Sve je zapravo započelo odličnom suradnjom s umjetničkim voditeljem Teatra kabare Tuzla Vladom Keroševićem i uvaženom profesoricom Maricom Petrović iz čega je proistekla predstava "Bosanska kraljica"

Međunarodni stručni žiri u sastavu Ljubica Ostojić (BiH), Ljubica Beljanski-Ristić (Srbija), Vlado Krušić (Hrvatska), Novica Bogdanović (BiH) i Sead Đulić (BiH) odlučio je ove godine dodijeliti četiri ravnopravne Međunarodne nagrade za doprinos razvoju dramskog odgoja "Grozdanin kikat" za 2016. godinu.

Nagradu "Grozdanin kikat" osvojili su dramski pedagog, glumac i redatelj iz BiH Željko Milošević, dramski pedagog i glumac iz Hrvatske Zoran Josić, dramski pedagog i glumac iz Hrvatske Davor Dokleja, te dramska pedagoginja i glumica iz Tuzle mr. umjetnosti Ivana Milosavljević.

Specijalnu nagradu osvojio je profesor hrvatskog jezika i književnosti iz Hrvatske Petar Buljević.

Svečana dodjela nagrada upriličena je u sklopu obilježavanja važnih kazališnih datuma.

"Mnogo sam sretna zbog ovog priznanja kao i za sve ono što sam ostvarila na polju dramskog odgoja u prošloj godini.

Zahvaljujem Centru za dramski odgoj i stručnom žiriju na odabiru i vrednovanju. Sve je zapravo započelo odličnom suradnjom s umjetničkim voditeljem Teatra kabare Tuzla Vladom Keroševićem i uvaženom profesoricom Maricom Petrović iz čega je proistekla predstava "Bosanska kraljica", kazala je Ivana.

U projektu kojeg je realizirala Amica educa Tuzla, Ivana je radila na edukaciji volontera za izradu Forum predstava.

"Naravno kao temelj u mom radu je dramska skupina koju vodim već devetu godinu u Općoj gimnaziji Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" Tuzla", dodala je Ivana zahvalivši se ravnatelju mr. Vlatku Rosiću, direktorici Žani Altumbabić, profesorima, učenicima, roditeljima i svim priljateljima i simpatizerima koji prate njen umjetničko-pedagoški rad s djecom i mladima.

"Možda upravo zato što ne radim ni u jednoj instituciji, mi daje mogućnost da se kao slobodan umjetnik i pedagog studiozno bavim pitanjem djece i mladih te

njihovog psihofizičkog rasta i razvoja svih kompetencija", dodala je Milosavljević.

Treba podsjetiti da je Ivanina dramska skupina koja okuplja učenike Gimnazije Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" do sada osvojila niz prestižnih nagrada. Tako je bilo i na ovogodišnjem 15. festivalu srednjoškolskog dramskog stvaralaštva Bosne i Hercegovine. Članovi dramske sekcije Opće gimnazije izveli su predstavu *Nada je san budnih* koja je osvojila 2. nagradu za predstavu u cjelini, te nagrade za adaptaciju teksta i scenski pokret. Nagrade koje smo osvajali su zaista plod našeg timskog rada i naravno mog iskustva kojeg imam kao glumica. Nagrade su nam dodijelili poznati glumci, dramski pedagozi, režiseri, teatrolozi. Mi smo prihvatili taj izazov, predali se radu i rezultat je sam došao", kazala je Ivana.

S. P.

Premijere u NP u Tuzli

"Bistri vitez Don Quijote od Manche" i "Čisto ludilo" – dar tuzlanskim teatarskim sladokuscima

Tuzlanski su ljubitelji teatarske umjetnosti, u travnju i svibnju, imali priliku uživati u dvjema novim predstavama koje su premijerno izvedene na sceni Narodnog pozorišta u Tuzli. Riječ je o komadima "Bistri vitez Don Quijote od Manche" i "Čisto ludilo" koje su na daske koje život znače postavili gostujući redatelji iz Hrvatske i Srbije.

Piše: Armin Kendić

Teatarski sladokusci prvo su imali priliku pogledati ostvarenje "Bistri vitez Don Quijote od Manche" koje je po motivima dramatizacije romana Darka Lukića postavio beogradski redatelj Nikola Zavišić. Predstava je rađena filmski, s puno tempa i ritma, a glumački ansambel kojeg čine Boris Balta, Adnan Omerović, Alisa Brkić, Dalibor Brkić, Elvis Jahić, Enver Hasić, Nina Terzić, Siniša Udovičić i Denis Hadžić, pobrao je sve pohvale publike.

Redatelj Nikola Zavišić kaže da je ideja komada da ne trebamo prestati sanjati ono što želimo živjeti i u tom slučaju možda uspijemo u životu, s obzirom na to da su sve druge stvari, od politike, preko društva u velikoj mjeri zatvorene, te funkcioniraju bez nas.

"Kad sam dolazio ovamo (u BiH, op.a.) čuo sam na nekoliko mudrih mjesta izreku: Gdje prestaje logika, počinje Bosna! To mi se u samom početku činilo pretjerano, ali sad mislim da ova predstava nije mogla naći bolje mjesto i bolje vrijeme da se dogodi nego li u Tuzli. Ekipa ljudi koja je radila na predstavi zaslužuje orden.", istaknuo je Zavišić.

Ansambel predstave na sceni funkcionira k'o sat, a glumci su na kreativan način doprinijeli redateljskom konceptu koji apsolutno podrazumijeva zajedničku igru i zajedničko istraživanje Miguela de Cervantesa, autora romana "Don Quijote de la Mancha".

Govoreći o ovom djelu, glumac Boris Balta napravio je zanimljivu paralelu današnjeg vremena i običnog čovjeka u BiH sa Cervantesom:

"Cervantes je rođen u siromašnoj obitelji sa sedmero djece, kao što je slučaj u mnogim bh. obiteljima na selu. Išao je ratovati u Italiju, pa se vratio. Nitko nije obraćao pozornost na njega i njegove čine. Ostao je siromašan kao većina ljudi u BiH te je završio u zatvoru, gdje je počeo stvarati svoje najveće djelo."

Balta smatra kako je komad napravljen na postmodernistički način te da su glumci i publika dobili priliku vidjeti kazališnu predstavu na jedan drukčiji način.

Nakon spomenutog komada uslijedilo je i premijerno izvođenje dugoočekivane predstave "Čisto ludilo" u režiji Nine Kleflin iz Zagreba. Ovo ostvarenje slovi za najizvođeniju predstavu na svijetu te je kao takva ušla i u Guinnessovu knjigu rekorda.

"Ovo je jedan urnebesni komad i premetaljka u kojoj se na zanimljiv, duhovit i nadasve inteligentan način raspravlja o tome tko je ubio čuvenu pijanisticu Izabelu.", kaže Kleflinova.

Lik pijanistice se ne pojavljuje na sceni, no akteri istražuju njezino ubojstvo u koje su i sami upleteni.

"Na neki način "Čisto ludilo" predstavlja mješavinu odgonetaljke o ubojstvu i aktualne i zanimljive komedije, a posebno je zanimljivo da ona funkcionira po lokalnim referencama. To znači da ona ima određena pravila po kojima se igra - svaki put kad se igra u drugom gradu počinje funkcionirati kao lokalni komad.", pojašnjava Kleflinova koja je u tuzlanskom kazalištu režirala već šest predstava.

S obzirom da je komad postavljan u Tuzli, u "Čistom ludilu" slučaj istražuje krim-policija iz naselja Miladije, pregaču (kecelju) koja se nosi izradio je krojač Zona, frizerski salon u kome se događa radnja nalazi se u Notarskoj ulici, a gospođa Pašić kao jedna od glavnih junakinja živi u Aleji Alije Izetbegovića (Tuzlacima poznatija kao Oktobarska ulica).

"Naš komad je duboko ukorijenjen u Tuzlu. On barata tuzlanskim ljudima, adresama, referencama i štosovima koji su, nadam se, publici bili dodatno zabavni.", navodi redateljica Kleflin.

Uspješne role su ostvarili Ivana Perkunić-Mešalić, Edis Žilić, Midhat Kušljugić, Elvira Aljukić, Armin Čatić i Nedim Malkočević, koji su tuzlanskoj publici na poseban način uljepšali tu svibanjsku noć.

Predstava je rađena prema originalnoj drami Paula Portnera, dramaturšku adaptaciju uradio je Midhat Kušljugić, scenografiju Osman Arslanagić, dok je za kostime bila zadužena Marija Šarić-Ban.

Nagrađen na festivalu na Zlatiboru

Najbolji dokumentarni film "San o krugovima" Zorana Pavljaševića

Film govori o ukupno 17 tuzlanskih olimpijaca, njihovim počecima, uspjesima, te samim nastupima na Olimpijskim igrama u razdoblju od 1976. do 2012. godine.

Nagradu za najbolji film o moralnim vrijednostima u sportu na Međunarodnom festivalu sportskog filma na Zlatiboru, održanom krajem lipnja, osvojio je bosanskohercegovački film "San o krugovima", autora Zorana Pavljaševića. U obrazloženju žirija između ostalog je navedeno: "Nagrada za najbolji film o visokim moralnim vrijednostima u sportu dodjeljuje se ostvarenju "San o krugovima", čiji je redatelj i producent Zoran Pavljašević (Bosna i Hercegovina). Film je raden u produkciji "Star - arta" i Akademije dramskih umjetnosti u Tuzli.

Akteri ovog filma, sedamnaest sudionika olimpijskih igara iz tuzlanskog kraja, poslije mnogih godina i desetljeća od izgaranja na sportskim borilištima, ostavljaju u posjed svim budućim sportistima veličanstvenu poruku ljubavi i prijateljstva. Snaga pojedinih iskaza, koje autor nenametljivo ugrađuje u uzbudljivu priču o trajanju i nestanku parčeta povijesti na ovim, balkanskim prostorima, ubrzava puls gledatelja i zaiskri poneku suzu. Žiri posebno pohvaljuje autora filma za doprinos kulturi sjećanja. "San o krugovima" govori o ukupno 17 tuzlanskih olimpijaca, njihovim počecima, uspjesima, te samim nastupima na Olimpijskim igrama u razdoblju od 1976. do 2012. godine. Film donosi sportske priče o Vinku Galušiću, Svetlani Kitić, Dževadu Šećerbegoviću, Marijanu

Benešu, Zlatanu Saračeviću, Mari Lakić, Raziji Mujanović, Draganu Periću, Kadi Delić, Mikiju Vukoviću, Damiru Mulaomeroviću, Nađi Avdibašić-Vukadinović, a posebno o legendarnom košarkašu Mirzi Delibašiću o kojem govore neka od najznačajnijih košarkaških imena bivše Jugoslavije, poput Zorana Slavnića, Dražena Dalipagića i Zdravka Kurilića, kao i sportski novinar Sead Hadžijahić. Na festivalu sportskog filma na Zlatiboru, Mirza Delibašić je posthumno nagrađen nagradom za životno djelo, a nagradu je u ime obitelji primio Danko Delibašić, Mirzin sin, također jedan od protagonista filma "San o krugovima".

Film je na pomenutom festivalu izazvao veliku zainteresiranost publike i medija. "Velika je čast dobiti ovako prestižnu nagradu, uz obrazloženje da je ovo film o visokim moralnim vrijednostima u sportu. Rad na filmu trajao je više od dvije godine i moram reći da nije bilo nimalo jednostavno. Izuzetno sam zadovoljan što je reakcija publike na Zlatiboru gotovo ista, kao i u Tuzli na premijeri i što je ponukao članove organizacijskog odbora da posthumno nagrade i našeg najtrofejnijeg košarkaša Mirzu Delibašića", kazao je između ostalog autor Zoran Pavljašević.

Na zlatiborskom predstavljanju filma, zahvaljujući Turističkoj zajednici Tuzlanskog

kantona i resornom kantonalnom ministarstvu, nazočilo je izaslanstvo sportista, sudionika ovog dokumentarnog filma.

Za sudjelovanje na festivalu bilo je prijavljeno ukupno 150 filmova, a odabrano je njih tridesetak, iz petnaest zemalja, među kojima je i nagrađeni film "San o krugovima", autora Zorana Pavljaševića.

Gradu Tuzla, koji je bio grad-gost festivala, dodijeljeno je priznanje za izuzetne rezultate u njegovanju sporta. Nakon izuzetno uspješnog predstavljanja dokumentarnog filma "San o krugovima" na Međunarodnom festivalu sportskog filma na Zlatiboru, ovaj film prikazan je u zvaničnom programu ovogodišnjeg Sarajevog film festivala, jednoj od najznačajnijih filmskih smotri u jugoistočnoj Europi.

ArTz festival u Tuzli

Kultura i umjetnost jedino prijateljski povezuju narode

Među najboljih pet umjetničkih festivala u BiH je ArTz festival koji u Tuzlu svake godine dovede desetke umjetnika iz cijele Europe

Piše: Nataša Tadić

Ovogodišnji moto festivala bio je "Budi slobodan", a program se održavao u pet festivalskih zona, odnosno, Teatar zona, Film & video zona, Visual arts zona, Open air music zona i Edu zona.

"Festivali i kultura su jedina stvar koja integrira, spaja i ne razdvaja. Upravo je takva priča sa "Artz" festivalom koji je ove godine okupio osamdeset umjetnika koji dolaze iz deset europskih i južnoameričkih zemalja. Održali smo više od četrdeset manifestacija", rekao je Rusmir Krdžalić, direktor Festivala suvremene umjetnosti "ArTZ".

ArTz festival nosi poruku o važnosti prihvaćanja različitosti među ljudima.

"Ako normalno živimo onda smo slobodni, a kada smo takvi onda smo spremni prihvatiti sve umjetnosti u svim mogućim oblicima. Mi želimo prihvatiti umjetnike koji sviraju na krovovima zgrada, prašnjavim podrumima, one koji izvode performanse na ulicama, odnosno prihvatiti ih onako kako Tuzla zna, a koja je i najmultikulturalniji grad u BiH", poručio je Krdžalić.

Organizatori smatraju da je kultura najvažniji segment društva te da se kroz kulturu ljudi itekako povezuju, razgovaraju te šire svoje vidike. Ako nema kulturnih institucija i događaja u jednom gradu, on i njegovi stanovnici, stagniraju.

"Umjetnost je ona koja širi vidike. Umjetnost nam donosi nove spoznaje. Tako da smo se mi

odlučili na ovaj donkihотовski korak, a vidjeli smo, ustvari, da mi dobijamo tu bitku. Na početku je bilo teško i sada je teško. Ali kako prolaze godine, naše ime je sve prepoznatljivije", kazao je Damir Pirić, redatelj Festivala suvremene umjetnosti "ArTZ".

Na festivalu su sve generacije mogle pronaći nešto za sebe kroz filmske radionice, predstave, izložbe, premijere filmova, ples, party elektronske muzike, umjetničku žurku... Osim toga, umjetnici imaju priliku pokazati svoje radove. Posebno je bila zanimljiva putujuća galerija Grundilo.

"Trenutačno je Tuzla postala festivalski grad, jer u našem gradu ima jako puno festivala koji veličaju umjetnost. Mada uvijek može bolje i više. Kako ovi rastu, tako ovi drugi od njih uče. Onda oni rastu, pa međusobno razmjenjuju informacije i tako festivali postaju sve bolji i bolji", smatra umjetnik Alija Kamber iz galerije Grundilo.

Ovakav multidisciplinarni festival poput tuzlanskog je rijetkost, smatra Morana Komljenović, producentica Produkcijske kuće "Fade in" iz Hrvatske koja je održala radionicu o financiranju filmske produkcije. Prema njenom mišljenju, bitna je i prekogranična suradnja u tom segmentu.

"Naša snaga je u tome što stvaramo nove suradnje i koprodukcije, izlazimo van na druge platforme. Naše vizije su povezivanje u kroz nove zajedničke projekte i zajedničke nastupe", pojasnila je Morana.

Između ostalog, posjetitelji festivala odgledali su premijere predstave "Tragovi" i dokumentarnog filma "Najgori na svijetu" iz vlastite produkcije ARTZ-a, na što su organizatori posebno ponosni. Inače, Festival je nedavno postao član najboljih europskih festivala i europske festivalske obitelji "EFA" koja potvrđuje kvalitet, kreativnost i inovativnost festivala.

GRAĐEVINARSTVO
PROIZVODNJA
TRGOVINA

LUCIANA

Adresa: Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel/fax: ++387 35 553 454, 553 453

E-mail: luciana@bih.net.ba
www.luciana.ba

Devet godina harmonije među različitostima

Ovogodišnje, deveto izdanje Međunarodnog festivala umjetnosti mladih Kaleidoskop u Tuzli je okupilo blizu 200 umjetnika iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i Francuske, koji su svojim bogatim umjetničkim opusom uljepšali dane i noći mjeseca srpnja.

Piše: Armin Kendić

Prva festivalska noć bila je rezervirana za izložbu radova i ilustracija grafičkog dizajnera Dejana Slavuljice, a koji su krasili zidove Međunarodnog ateljea Ismet Mujezinović u Tuzli. Slavuljica se pred domaćom publikom predstavio sa 19 izabranih djela iz bogatog opusa. „Trudim se ne izlagati uvijek iste radove, posebno kada se radi o Tuzli, tako da sam napravio izbor radova koji su najinteresantniji i koji odgovaraju samom prostoru. Jedan dio vezan je za moj magistarski rad, drugi je iz različitih ciklusa, a također tu su i neke ilustracije koje sam radio za CD covere“, rekao je Slavuljica koji je osim ilustracija predstavio i crteže, odnosno radove rađene olovkom koji u njegovom opusu zauzimaju posebno mjesto. Pored ove izložbe, Kaleidoskop je u gradu na zrnu soli donio bogat umjetničko-zabavni program, kojeg su, između ostalog upotrijebili Art market na Korzu, kao i Street Art u okviru kojeg je skupina pod nazivom „Popeli se na glavu“ oslikavala atomska skloništa u nekoliko tuzlanskih naselja, čime su pojedine gradske površine postale velika galerija na otvorenom.

Svako izdanje Kaleidoskopa specifično je samo po sebi, jer, prema riječima članice Organizacijskog odbora festivala Dajane Bakić, nudi različite sadržaje.

„Trudimo se njegovati tu filozofiju različitosti i harmonije razlika. To nudimo kroz preplitanje različitih vidova umjetnosti, te umjetnika koji imaju performans tijekom festivala koji je i ove godine obilovao različitim aktivnostima u kojima svi posjetitelji mogu uživati besplatno“, navodi Bakić. Festival je još jednom pokazao da slovi za višednevnu manifestaciju u kojoj je kvalitet na prvom mjestu, a posebna pažnja poklanja se umjetnicima koji su prepoznatljivi i cijenjeni u svijetu.

„Ove godine programski nismo mnogo odstupali od ranijih izdanja. I ovaj put smo dali

šansu domaćim, odnosno bosanskohercegovačkim i tuzlanskim grupama i umjetnicima. Mislim da je to recept za naš uspjeh i opstanak“, rekla je šefica Odjeljenja za sport, kulturu i pitanje mladih Grada Tuzle Ajsa Redžić.

Značaj ovog festivala prepoznat je širom regije, a posebno je cijenjen u Osijeku, čija dogradonačelnica Žana Gamoš smatra da jedna ovakva manifestacija predstavlja najbolji mogući način da se u današnje vrijeme mladi zbližavaju. U ovakvim aktivnostima, kaže ona, inicijatori su upravo mladi ljudi sa novim idejama i svim onim što upravo njih zanima i gdje oni pronalaze sebe.

„Osijek i Tuzla kao prijateljski gradovi imaju dosta sličnosti, a jedna od onih najvećih, koja nas je i povezala, je multikulturalnost, ali i jednostavnost te otvorenost. Gradani Tuzle i Osijeka nisu isključivi. Koncentrirani su na sadržaj, bolji kvalitet života, sadržajinju svakodnevnice, tako da je ovaj festival za svaku pohvalu i upravo ona prava stvar za okupljanje mladih i razmjenu ideja“, poručila je Gamoš. Gradonačelnik Tuzle Jasmin Imamović ističe da se filozofija ovog festivala ogleda u njegovom imenu. „Organizacija je na harmoniji među različitostima, na različite umjetnosti, na dijalog između različitih umjetnosti te umjetnika i publike. Ako među razlikama vlada disharmonija onda nikome nije dobro, a ako je nasuprot tome

onda svi možemo biti zadovoljni. To je ujedno i poruka multikulturalne Tuzle, grada tolerancije“, potcrtao je Imamović.

I ove godine posebnu pažnju javnosti plijenili su koncerti u parku kod nekadašnje zgrade Muzičke škole u Tuzli. U tri festivalske noći nastupilo je sedam tuzlanskih bendova, a kao ovogodišnje zvijezde potpisali su se: Van Gogh, Neverne bebe, Škrstice, Sopot, Skroz i Gužva u 16-ercu.

Čast da zatvori deveto festivalsko izdanje pripalo je dokumentarnom filmu „San o krugovima“ autora Zorana Pavljaševića iz Tuzle. Činjenica da Kaleidoskop zatvara njegov film, koji je nedavno nagrađen na Međunarodnom festivalu sportskog filma na Zlatiboru, Pavljaševiću mnogo znači. Kaže i da je uspjeh koji je „San o krugovima“ ostvario, premašio sva očekivanja.

„Poslije nagrade koja nam je pripala na Zlatiboru, nekako se sve počelo odvijati u najboljem redu. U kolovozu nam slijedi odlazak na Sarajevo Film Festival, gdje je film uvršten u program bh. filma, tako da se naša priča zaista veoma lijepo odvija“, dodao je Pavljašević. Ovogodišnje izdanje Međunarodnog festivala umjetnosti mladih u Tuzli pratilo je i 20 volontera koji su se trudili biti zaista dobri domaćini. Festival je nastao 2009. godine, kao jedna od aktivnosti u okviru projekta Culture II, projekta koji su, zajedno sa Općinom Tuzla, realizirali Grad Bologna i Univerzitet Bolonja (Odsjek za obrazovne nauke „Giovanni Maria Bertin“). Projekat Culture II, zahvaljujući značajnom doprinosu Fondacije Cassa di Risparmio di Bologna, nastao je sa namjerom jačanja lokalnih kompetencija na planu razvijanja resursa u kulturi u svrhu turističke promocije grada Tuzla. Projekat dostigao različite značajne rezultate, među kojima je i nastanak Kaleidoskopa – Međunarodnog festivala suvremene umjetnosti mladih. Misija ovog festivala je ostvariti umjetnost dijaloga među ljudima iz različitih sredina.

Kultura bez transcencije

Prošlo je ravno 10 godina od objavljivanja engleskoga originala monumentalnoga djela Charlesa Taylora pod nazivom *A Secular Age* (Doba sekularizacije) u izdanju Harvard University Pressa (Cambridge – London, 2007). U međuvremenu je Taylorovo kapitalno djelo prevedeno na mnoge jezike i postalo neodreciva referentna točka za istraživanje i pisanje o fenomenu sekularizacije i odnosa kršćanstva i sekulariziranoga svijeta. Dobar prijevod ovoga djela napravili su Slobodan Damjanović i Slobodan Divjak i objavili ga pod naslovom „Doba sekularizacije“ u izdanju Albatros plus-a i Službenoga glasnika u Beogradu 2011. godine. Slijedi kratko podsjećanje na važnost ovoga djela prigodom obljetnice izlaska originalnoga izdanja iz 2007. godine.

Piše: Franjo Ninić

Zašto u našem zapadnome društvu, na primjer 1500. godine praktično je bilo nemoguće ne vjerovati u Boga, dok 2000. godine mnogima od nas danas to ne samo da ne pada teško, nego nam se i ne čini odviše potrebnim. S ovim ključnim pitanjem započinje kanadski filozof Charles Taylor svoje monumentalno djelo „Secular Age“, u kojem na 1300 stranica želi opisati povijest procesa sekularizacije na Zapadu.

Standardni i uobičajeni odgovor na ovo pitanje glasi otprilike ovako: Zapad se u tisućgodišnjem procesu prosvjetljivanja, racionaliziranja, poznansvenjenja i demokratizacije emancipirao od mitskih, iracionanih, neznanstvenih i premodernih slika svijeta i danas promatra svijet upravo onako kakav je on u stvarnosti. Nema bogova, duhova, viših sila, nego mi ljudi živimo u jednom univerzumu koji je isključivo određen prirodnim zakonima te u društvima i političkim sustavima čije norme sami postavljamo bez pozivanja na božansku instancu.

Taylor smatra ovu, kako je on naziva „suptrakcijsku teoriju“, zapravo krivom. On doduše ne niječe da se u zadnjih pet stoljeća dogodila određena promjena, ali on ju objašnjava potpuno drukčije negoli uobičajene teorije sekularizacije. I otvoreno dodaje da ne želi svoju verziju zapadne povijesti sekularizacije ispričati s neutralne pozicije, nego s pozicije jednoga (doduše lijevo određenoga) vjernika katolika.

Već se u svojim ranijim knjigama Taylor kritički razračunavao s novovjekovnim individualizmom, zbog čega mu je dodijeljena etiketa „komunitariste“. Ovaj je kanadski filozof već ranije formulirao svoje shvaćanje: „Ideja da pojedinac potpuno iznova pronalazi smisao svoga života, bez Drugoga, bez društva i bez religije – prema mome viđenju je čista iluzija.“

To naravno ne znači da Taylor čezne unatrag za onim vremenima „kad su svi jednome središtu stremili / i mislioci samo Boga mislili“ (kako u svojoj pjesmi „Verlorenes Ich“ govori Gottfried Benn). On današnju situaciju opisuje više kao takvu u kojoj se može svjesno odlučiti ili ne odlučiti za vjerovanje. Upravo time on proturječi uobičajenim teorijama sekularizacije koje „podmeću“ da je ateistička pozicija jedina razumska pozicija za moderne ljude te da su religiozni ljudi primitivci koji još nisu potpuno dosegli modernu.

Standardnoj priči zapadnoga procesa sekularizacije, a koja znači pravolinijski put

od tamnoga srednjega vijeka do svjetla prosvjetiteljstva, Taylor suprotstavlja svoju vlastitu tezu: Sama je sekularizacija produkt revoluciji slike svijeta. Najprije je, u onome što je Karl Jaspers nazvao „osovinsko doba“, sredinom prvoga predkršćanskoga stoljeća židovski monoteizam raščarao staru arhaičku sliku svijeta u kojoj je cijeli kozmos bio naseljen duhovima i demonima. A onda je unutar latinskoga kršćanstva uzrokovan, što Charles Taylor naziva „reformom“, jedan pokret da se odstrane elementi pučke religije koji su, iz kuta teologa, potjecali još iz staroga poganstva: karneval i kult relikvija, sveta vremena i sveta mjesta.

Ova „reforma“ ne nastupa, prema Tayloru, tek s Lutherovom i Calvinovom reformacijom, nego već u visokom srednjem vijeku. Ovdje Taylor slijedi Maxa Webera i Michela Foucaulta: „Reforma“ zamjenjuje izvansvjetovnu askezu monaha i monahinja unutarsvjetovnom askezom običnih vjernika (Max Weber) te vremenski diskontinuitet svagdane i ekstatičkoga slavljenja životom vođenim i življenim u kontinuiranoj samodisciplini (Michel Foucault).

Time je pripremljeno tlo za jedan stil života koji pojednina ne usaduje više u sakralni poredak društva i kozmosa, nego ga prisiljava da kao atomizirana i „prigušena“ individua racionalno sam upravlja svojim životom. U društvenim teorijama Thomasa Hobbsa i Johna Lockea nemaju mjesta više ekstaza i samostranscendencija, predanje i žrtva, nego one počivaju mnogo više na logici samoostvarivanja i uzajamne prednosti. Ovaj se „antropocentrični zaokret“ uvijek i teološki opravdavao: božansko predodređenje, tako se tumači kod filozofa 18. stoljeća, želi upravo ovaj samodisciplinirajući trijezni stil života. Tijekom 19. stoljeća pojavljuju se onda sve veći socijalni slojevi bez predodređenja: a koji su prožeti onom formom humanizma potpuno „razgraničenoga“ od transcencije.

Pojavljuje se doduše u isto vrijeme unutar sekularnoga mentaliteta jedan protivni pokret ovome modelu racionalnoga vođenja života. Ovo „imanentno

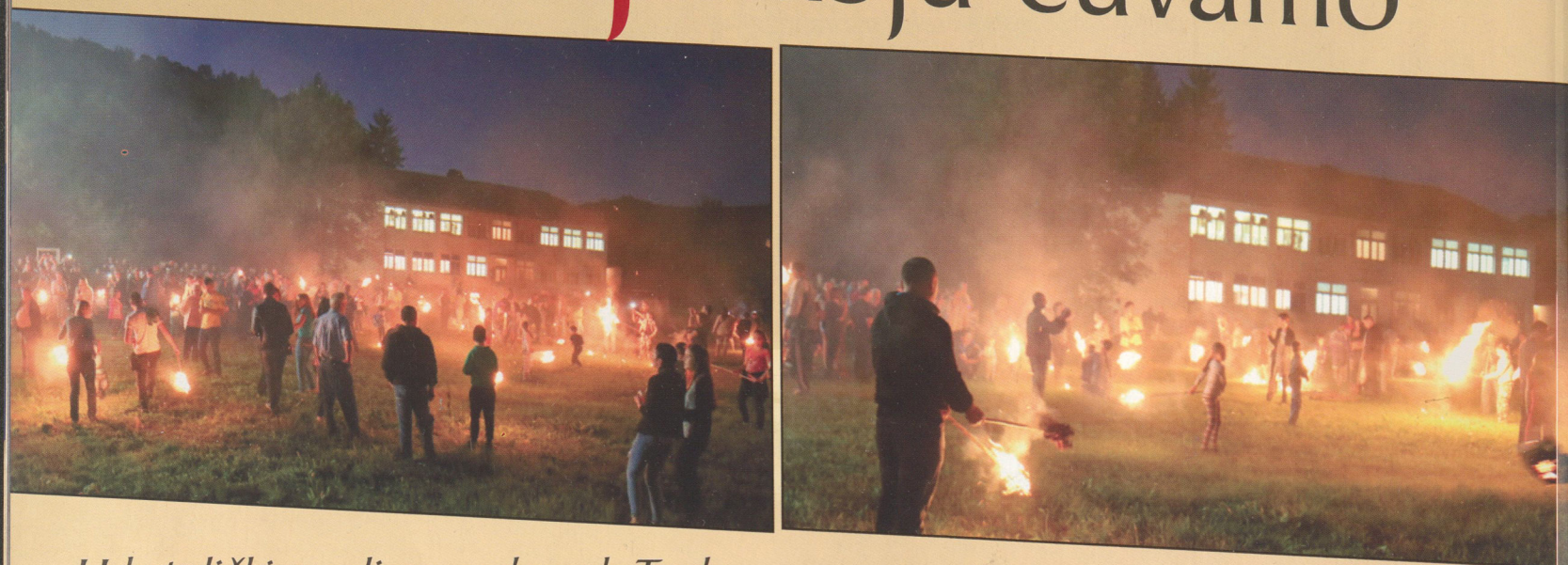
protuprosvjetiteljstvo“, kako ga Taylor naziva, vlada od romantizma preko Friedricha Nietzschea i Georges-a Bataillea sve do revolta mladih šezdesetih godina dvadesetoga stoljeća. Ono prezima treću poziciju s onu stranu religije i sekularnoga humanizma i odbacuje kako kršćanstvo tako i prosvjetiteljstvo te oboma im predbacuju potiskivanje iracionalnog, ekstatičkoga, aristokratskog i herojskog.

Čini se da filozof Taylor gaji svjesnu simpatiju za ovu kritiku humanizma, jer i on je mišljenja da su stoljetni pokreti „reformi“ iznjedrili društvo u kojem vladaju „bijes na poredak“, „fetišizam pravila“ i „political correctness“.

Ali Taylor brani kršćanstvo protiv njegovih ranokonzervativnih kritičara ali i od njegovih neokonzervativnih prijatelja, kad poziva u sjećanje da se kod kršćanstva ne radi o penetriranome moraliziranju svih životnih područja, nego o „suspenciji etičkoga“ (Kierkegaard) i o oslobođanju iz „ropstva zakonu“ (Sv. Pavao).

Tradicija koju čuvamo

U katoličkim selima nadomak Tuzle već desetljećima se njeguje tradicija lilanja, narodnog veselja uoči blagdana Svetog Ilije koji se slavi 20 srpnja.

Lilanjem katolici pozivaju Svetog Iliju, zaštitnika groma i nevremena, da im pomogne i zaštititi ih od oluja, gromova i time pridonese uspješnoj sjetvi. Posebno je veselo u naselju Dokanj gdje se posljednjih osamnaest godina organizuje proslava lilanja sa raznim sadržajima.

"Sveti Ilija je zaštitnik Doknja, ali i zaštitnik BiH. Nekada se lilanje održavalo na drugačiji način jer su sela bila razvijenija. Svaka kuća je imala i do petero djece pa se lilanje održavalo u svakom sokaku i bilo je mnogo življe. Sada je potpuno drugačije. Mi ipak nismo željeli ugasiti tradiciju pa svake godine organiziramo lilanje na jednom mjestu gdje dođe stotine ljudi iz raznih dijelova Tuzle. Prije svečanog dijela programa u kojem pokazujemo našu tradiciju uvijek položimo cvijeće palim braniteljima iz Doknja", rekao je Leon Milošić, predsjednik KUD-a "Sveti Ilija" iz Doknja.

Blaško Jukić iz Udruge Društvo Breščana prisjetio se kako se običaj lilanja nekada obilježavao. "Ilijo nama mnogo znači i ta tradicija ovdje živi već 150 godina. Tu tradiciju na nas su prenijeli naši stari. Mi vjerujemo da je Sveti Ilija naš zaštitnik te da nas čuva od svakog zla. Ne bih volio da se ova naša tradicija lilanja ikada ugasi. Nadam se da će naši mladi nastaviti tradiciju i zato ih svake godine pozivamo da nam se pridruže jer to je naša dužnost. Ako tradiciju izgubimo izgubit ćemo i narod."

Manifestacija je započela služenjem svete mise u crkvi za sve poginule branitelje i poginule i nestale u Drugom svjetskom ratu. Nakon završetka misnog slavlja, predstavnici folklornih

skupina, članovi obitelji i drugih organizacija položili su cvijeće i vijence te zapalili svijeće na spomen obilježje poginulim braniteljima u Doknju.

Brojni posjetitelji mogli su pogledati i izložbu ručnih radova, degustirati domaće tradicionalne jela, te pratiti natjecanja u vještinama skok u dalj, potezanju konopca, bacanju kamena s ramena bacanja i navlačenju konopca.

Nakon natjecanja i degustiranja tradicionalnih jela zapaljena je velika vatra na kojoj su djeca, ali i odrasli palili svoje lile. Mašučići zapaljenim lilama, napravljenim od osušene kore trešnje, nastojali su što više rasplamsati vatru. Lilanju se najviše raduju djeca, a bude ispraćeno narodnim pjesmama kao

što je "Gori lila uoči Ilija" kojima se zaziva sv. Ilija za spas od groma i vatre.

Inače, pripreme za lilanje traju nekoliko mjeseci. Važno je pronaći koru divlje trešnje, isjeći je i dobro osušiti da bolje gori. Trešnjeva kora veže se na drveni štap, zapali i onda počinje lilanje. Djeca bakljama mašu, raspirujući vatru i pjevajući pozivaju Svetog Iliju da ih spasi od udara gromova i osigura dobre prinose sa njiva.

Većina mještana Doknja ovo slavlje ili u narodu poznato kao "lilanje" doživljava i emotivno, sjećajući se mladalačkih dana, ljubavi, sijela te igranki i druženja.

S. P.

Dani koji se čekaju cijelu godinu

Ove godine malonogometni noćni turnir Par Selo Cup okupio je 24 ekipe i igrače iz BiH i zemalja regije, šest veteranskih ekipa i četiri ekipe najmlađih.

Piše: Nataša Tadić

Već šest godina „Par Selo Cup“ održava se zahvaljujući organizatorima Borisu Filipoviću, Davoru Divkoviću i Željki Tomiću. Ove godine turnir je bio poseban jer počinje nositi predznak Međunarodni. Želja im je kažu nam da ekipe iz svih dijelova zemalja regije u budućnosti bude što više.

„Futsal nije nepoznanica u Par Selu. Oduvijek se mali nogomet igrao u ovim krajevima i ovoj zemlji. Sport priznat od FIFE i UEFA naročito je popularan posljednja dva desetljeća u našim krajevima“, pojasnio je Davor Divković, jedan od organizatora turnira.

„Par Selo je poznato po malom nogometu, a mi smo tu tradiciju nastavili. Naš narod najviše voli futsal što se vidi po broju posjetitelja“, rekao je Davor.

Osim dobre volje i zalaganja Udruge mladih Par Selo Dubrave, mnogo je uloženo i u infrastrukturu igrališta koje egzistira pri osnovnoj školi „Pasci“ čiji je mandžment, sve svoje kapacitete stavio na raspolaganje za organiziranje turnira. Na školskom igralištu odrasle su brojne generacije iz Par Sela, Pasaca, Orašja, Dubrava, Spreče... Poligon je dobio novi asfalt za futsal,

profesionalne reflektore, 400 sjedećih mjesta za mnogobrojnu publiku iz raznih krajeva. Već pet turnira je prošlo bez ijednog incidenta što Par Selo čini ponosnim domaćinom mnogim ljudima svih nacionalnosti.

„Tu su prodefilirali najbolji igrači iz BiH, Srbije i Hrvatske. Naša želja je da ovo bude najbolji turnir, ne samo u BiH već široj regiji. Ove godine smo povećali nagradni fond. Prva nagrada iznosi 5 000 maraka što je za jedan ovakav noćni turnir, bez podrške insitucija, zaista respektabilno“, mišljenja je Boris Filipović, predsjednik Udruge mladih Par Selo- Dubrave.

Nedostatak sportskih, kulturnih i općenito društvenih aktivnosti ponukao je Borisa, Davora i Željku da svoju ideju i ambiciju pretvore u konkretno djelo, a nakon samo šest godina održavanja, turnir je postao nadaleko poznat.

„To je sve krenulo nekako i sa osnutkom naše Udruge koja je osnovana 2010. godine i jedan od prvih projekata je bio „Par Selo Cup“. Iz godine u godinu je rastao, tako da je to danas jedan od najpopularnijih futsal turnira u BiH i ima dobre temelje da postane čak i na međunarodnoj razini jedan od priznatijih turnira.

Par Selo Cup je opstao sve ove godine zahvaljujući entuzijazmu organizatora, donacijama poduzetnika te podršci dijaspore koja tih 16 dana ima priliku ponovo uživati u rodnom kraju.

„Datum turnira se formira zajednički. Naše ljude u dijaspori svakako kontaktiramo i zajedno s njima određujemo termin održavanja turnira. Oni planiraju svoje odmore. Na taj način se okupimo i

zblizimo. Dali smo mogućnost dijaspori da ulaže u svoj kraj. Do sada radimo dosta kvalitetno i transparentno što i pokazuje činjenica kako turnir postaje sve ozbiljniji“, kaže Željko

Iako su mnogi odselili iz Par Sela, ovdje se uvijek rado vraćaju

„Mi smo jedna velika obitelj koja će nastojati dalje što kvalitetnije realizirati ovaj turnir. Jedan prijatelj mi je rekao: „Pa, gdje bih ja vas sve sreo?“ Tu se vidamo 16 dana. Sretne svoje školske prijatelje, svoju rodbinu koja stiže iz Njemačke, Austrije, Švicarske, Australije, Amerike. Mnogi od njih prilagođavaju svoje godišnje odmore kako bi s djecom ovdje došli“, rekao je Boris.

I Davor se slaže da je najveća vrijednost ovog turnira baš to okupljanje svih generacija koje su odselile iz ovog sela truhom za kruhom.

„Najveća prednost turnira je što se neprestano družimo. Ovdje možete sreći neke ljude koje nikada ne bismo vidjeli“, naglašava Davor.

Vrijedne nagrade, revijalne utakmice, noć dijaspore, ugostiteljske usluge, glazba samo su dio sadržaja koje Par Selo tih dana ima.

Jer tada ovdje ožive uspomene, ali i cijelo selo.

MOJI DJEDOVI I MOJE BABE

djedovima

TOMI LUKIĆU

(Pasci, 5. IV. 1912. – Pasci, 7. II. 1981.)
od oca Marka Markice Lukića iz Jasika, Lipnica
i majke Kaje Kajune rođ. Čajić s Dubrava
i

BOŽI TADIĆU

(Par Selo, 25. XI. 1906. – Par Selo, 6. XI. 1988.)
od oca Ive Ivića Tadića s Par Sela
i majke Delfe rođ. Kovačević s Ljubača

Moji djedovi nisu
ni igrali golf, ni pili whisky,
ni išli u kazalište, ni plesali valcer,
ni putovali zrakoplovom, ni primali odličja...

Moji djedovi su časno i ponosno
završili školu, momkovali, odslužili vojsku,
oženili se pošteno, ostali na svojoj očevini,
preuzeli dužnost i brigu o imanju i ugledu,
gradili nove kuće, udžere, štale, šupe i kolibe,
ustajali noću, išli u polje početi raditi prije svanuća,
ašovali, krampali, pravili zaprežna kola i saone,
potkivali konje, uprezali konje zorum,
podešavali plugove za oranje, orali njive s volovima,
pravili drljače, drljali tegove, nasijavali žitarice,
čistili njive, izvlačili stajsko đubrivo na njive, rovali kanale,
krčili živike, gradili ograde, ograđivali ledine,
gonili kurjake, međede, lije, guje i druge štetočine sa posjeda,
sjekli šume, obarali hrastove, rezali grede, brvna i žioke,
tesali građu, žagali debbla, udarali direke, zakivali parmaka,
čjepali drva, pravili vile i grablje, nasadivali motike,
klepali kose, kosili livade, nosili naviljke trave na podvorima,
udarali stožine, sadijevali sijeno, kolili otavu,
sklapali torkulu, pravili kazane, tukli jabuke,
učvršćivali burad obručevima, kupovali pletenke,
prodavali rakiju, goveda i drvo za građu, kopali bunarove,
držali krmad, klali i šurili pastirme, sušili meso,
sjekli badnjak, pekli pečenicu za Božić,
jazili rijeku Liješnicu, pravili branu, podizali vodenicu,
mljeli žito, pšenicu, raž i ječam za ishranu,
prebijali zob za stoku, želi koštan, kuvali melo,
brali i kiselili šljivu, pekli rakiju, pili šljivovicu,
kidali torove, timarili godove, tovili telad, stavljali vrljike,
šeperali udžere, malterisali kuće, popravljali staze i bogaze,
proširivali puteve, tjerali stoku na Spreču na napajanje,
rano ranili, čupali pšenicu zorum po rosi,
pravili užad od pšeničnih stabljika, vezali pšenicu u snopove,
vli pšenicu na guvnu, ljuštali i komili žito noću do zore,
gomilali zalihe stočne hrane i ogrjeva,
kalemili vočke, šišali grožđe, prskali usjeve,
prtli torbake, krpili obuću na nakovnju,
ušivali opanke debelim predinim koncem i šilom,
pješačili preko brda i dolova, jurili pomoći unesrećenima,

babama

JANJI LUKIĆ

(Gornja Mala, 12. III. 1910. – Pasci, 11. IV. 1996.)
od oca Pere Petrovića iz Gornje Male
i majke Pavice rođ. Milić iz Gornje Male
i

KAJI TADIĆ

(Morančani, 31. I. 1909. – Par Selo, 14. IV. 1984.)
od oca Bože Grabovice s Morančana
i majke Lucke rođ. Krešić s Par Sela

preturali i prenosili terete i toware preko svojih ruku i leđa,
nosili topluše, gunjeve i čakšire, glancali kundure,
punili kubure, išli u pohode, igrali u kolu, okretali ražnjeve,
svirali šargije i dvojnice, nazdravljali ljudski i gazdinski,
dočekivali, nagrađivali i ispraćali mačkare,
školovali djecu, ženili sinove, udavali kćeri, išli na mjerove,
vodili svoje obitelji na užine i slavlja po rodbini, kumovali,
pozivali sebi na sijela i rodbinske pobožne svečanosti,
odazivali se drugima na njihove svetkovine,
nazočili sahranama, išli na žalosti, donirali crkvama,
primali na konake putnike dobronamjernike,
održavali tečajeve opismenjanja, krasopisali uredno,
odavali zajam, besjedili učevno, zborili umno i sjetovali,
bili pozdravljani na mjesnim sastancima,
bili slušani na odborima i na vijećanjima,
čuvali ognjišta, održali i povećali nasljedstva,
molili se uvijek Svevišnjemu...

Moji djedovi nisu
ni studirali latinski, ni zapovijedali vojskom...

Moje babe nisu
ni virale glasovir, ni nosile svilene šešire,
ni ljetovale na moru, ni karminile usne,
ni sakupljale porculan, ni išle na balove...

Moje babe su časno i ponosno
slušale starije, izvršavale zapovijedi ponizno,
išle na mise i groblja nedjeljama i svecima,
umivale se vodom s ljubičicom, curovale u taze nošnjama,
udale se pošteno, donijele priličnu komoru,
živjele u zajednici, pomagale kućanstvo, rodile zdravu djecu,

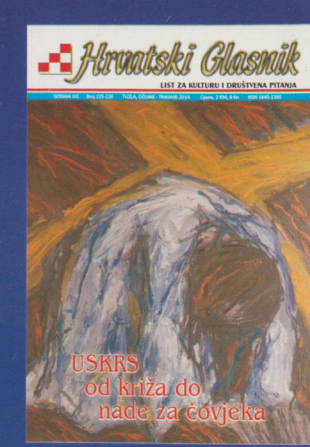
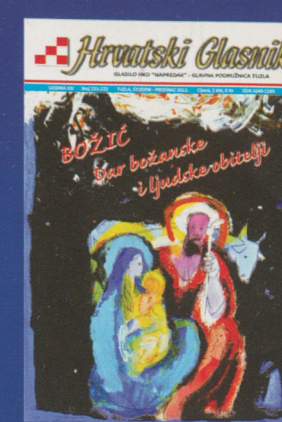
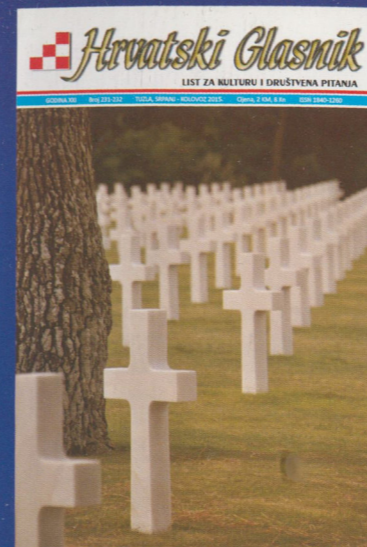
potkuvavale somune, spremale variva, čistile u kući i okolo,
razvijale pite, pekle pogače, gurabije, gibanice i salnjake,
napasale i muzle krave, čuvale ovce i koze, davale napoje,
šopale guske i tukce, klale živinu, nasadivale kvočke,
kiselile mlijeko, splavljale kajmak, sirile sireve,
pripravljale zimnicu, sredivale i nadopunjavale ostave,
tukle jabuke, ukuvavale pekmez, pekle pečenjke,
prodavale jaja, mliječno, meso, te plodove iz polja,
pripremale rasadu, trgale žito, žele žitarice i klasinu,
pomagale ljuštati i komiti žito, komile grah,

hvatale kišnicu u korita, leđene i lavore, ašovile,
razapinjale strašila, odagnavale gamad, plašile grabljivice,
donosile kante vode na glavama sa bunara,
donosile breme vode na ramenima sa izvora,
prale aljine lukšijom, ribale, ispirale i steralo veš,
punile jastučnice najboljim gušćijim perjem,
unosile naramke drva u kuhinje, udžere i podrume,
prele uz fenjer i karabitušu, topile vosak za svijeće,
brale žaru golom rukom, sušile ljekovito bilje za čajevce,
pravile sirće, spravljale meleme, stavljale obloge,
krečile sobe, prozračivale ormane i sanduke,
uljepšavale cvjetnjake, održavale bašče, kupile sijeno,
kopale u prvu i drugu ruku, plijevile lijehe, pričale moune,
pomagale vrti pšenicu na guvnu, razvijavale uz vijaru,
ušivale žake, grebenale i češljale vunu,
prele četen, pripređale lan, snovale pamuk,
tkale ponjave i bez na stanu, čupale čupe,
šile i krpile odjeću ručno, plele, vezle,
pomagale svojoj djeci za pozamašne svadbe i svatove,
vodile unučad na vjeronauk, bodrile unučad na priredbama,
ugošćavale goste, posluživale domaću hranu,
udjeljivale darove, poklanjale ručne radove,
pratile kad je trebalo ići na obilaziva, odvajale za milostinje,
žurile i stizale pješke svuda sa punim korpama u rukama,
prispijevale na vrijeme sa golemim zavežljajima na glavama,
obuvale zepe, podvezivale čembere, nosile košulje i jučermu,
kitile se šorvanima i dukatima, dičile se djecom i unučadima,
pazile i služile starije, njegovale iznemogle,
uzdale se uvijek u molitve, ...

Moje babe nisu
ni čitale romane, ni pozirale slikarima...

Moji djedovi Tomo i Božo, moje babe Janja i Kaja,
kao i svo njihovo susedjanstvo, su časno živjeli i umrli.
Najveći ponos u mom životu su
moje babe i moji djedovi, moji Pasci i moje Par Selo!

Pasci i Par Selo, Božić 1999.
(tijekom mog prvog dolaska iz iseljeništa u zavičaj)

Zahvala

Cijenjeni čitatelji Hrvatskog glasnika,

U prošla dva broja našeg lista objavili smo molbu za
financijsku pomoć Hrvatskom glasniku budući da je
njegovo tiskanje došlo u pitanje. Nadamo se da ćemo u
budućnosti znati dostojno nositi naš križ te da nećemo
dozvoliti gašenje Hrvatskog glasnika koji kontinuirano
izlazi od 1992. godine.

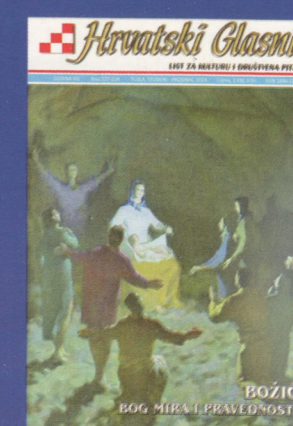
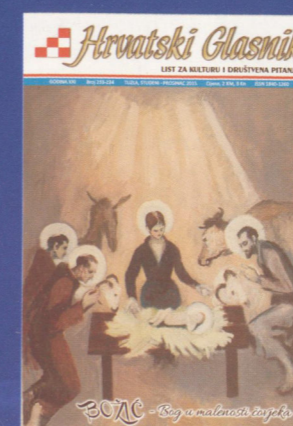
Ovog puta želimo se zahvaliti svim donatorima, a
posebice gospodinu Srećku Tadiću koji je pomogao da
vijest o Hrvatskom glasniku dođe do brojnih ljudi koji
žive u inozemstvu. Stoga, HKD Napredak Tuzla veliku
zahvalu upućuje svima koji su pomogli:

- » Srećko Tadić, Urtenen- Schönbühl Schweiz
- » Hrvatska katolička misija Bern na čelu s fra
Gojkom Zovkom
- » Hrvatska katolička misija Solothurnu na čelu s fra
Šimunom Šćitom Čorićem
- » Adela Čolić, Aarburg Schweiz

- » Katica Tadić, Zagreb Hrvatska
- » Marjan Tadić, Liebefeld Schweiz
- » Pejo Šimić, Bern Schweiz
- » Slavko Tadić, Bern Schweiz
- » Vlado Šimić, Omiš
- » Dražan Sladoja, Bern
- » Ičo Bekić, Bern
- » Mario Andrić, Bern
- » Josip Kukurozović, Bern
- » Žarko Šokčević, Bern
- » Marinko Tunjić, Velika Gorica

Ova donacija nam je iznimno važna i dobrodošla jer će
pomoći u opstojnosti i očuvanju Hrvatskog glasnika.
Hvala i Bog vas blagoslovi.

Nikola Čiča, predsjednik HKD Napredak Tuzla

SJEĆANJE

JURAJ NOVOSEL

2008. – 2017.

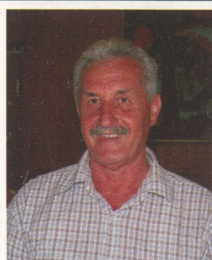
Dragi profesore, navršilo se tužnih devet godina bez Vas. Ipak, slijedimo vaš primjer vedrine i nade u izgradnji boljeg života u našem gradu. Njeguemo kulturu i čuvamo našu tradiciju, baš onako kako ste vi to željeli i učili nas. Počivajte u miru Božjem.

HKD Napredak glavna podružnica Tuzla

SJEĆANJE

ZVONKO BOSANKIĆ

3.6.2016-3.6.2017.

Prošla je tužna godina dana od odlaska našeg dragog i voljenog: supruga, tate, svestra, djeda, adže i tetka.

Čekaj nas na stazama vječnosti, tamo ćemo zauvijek biti zajedno.

U kršćanskoj nadi sjedinjeni: supruga Gordana, sinovi Boris i Mladen, snaha Blaženka i unuk Ivan.

SJEĆANJE

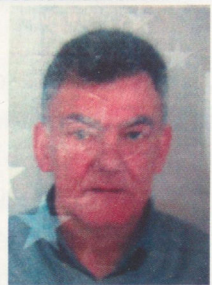
TUNJO 17. 6. 2016. – 17. 06 2017 MIJO 6. 4. 2017. -17.06. 2017

MIJIC

Za tako kratko vrijeme ode nam snaga, moć i ljubav koju ste nam neizmerno pružali. Nama ostaje da u tuzi, boli i suzama ne zaboravimo vašu dobrotu i mislimo uvijek na vas s ponosom što smo vas imali.

Vole vas: sestra Nevenka s obitelji, vaše supruge Ružica i Đuka s djecom

SJEĆANJE

LJUBA JERKOVIĆ

10. 5. 2015. – 10. 5. 2017.

Draga voljena supruge od dana tvoje smrti meni je sve teže. Bez tebe mi dan počinje i završava u suzama. Tako će ostati zauvijek.

Tvoji najmiliji: suprug Jozo, kćerka Vera i sin Veno

SJEĆANJE

AUGUSTIN (BOŽO) IVANOVIĆ

7. 6. 2008. – 7. 6. 2017.

Prošlo je 9 godina, a kao da si jučer otišao. S ljubavlju i ponosom čuvamo uspomenu na tebe.

Počivaj u miru Božjem.

SJEĆANJE

KATA MARIĆ, prof. (1936.-2017.)

Kad umre profesor to nije isto kao kad umre bilo koji drugi čovjek. Za profesorom žale čitave generacije ljudi koji su sjedili ispred njega, ustajali kad on ulazi u učionicu, slušali ga i učili ono što predaje. Kata Marić je bila profesorica matematike. Malo je intelektualaca, Tuzlaka koji se, ako su završili jednu od dviju tuzlanskih gimnazija u kojima je radila, neće pohvaliti da im je ona bila profesorica. Oni koji su se nastavili izravno ili neizravno baviti matematikom, kao i oni koji matematiku nisu voljeli i život su nastavili u nekim nematematičkim vodama! Baš svi!

Čitajući na Facebooku reakcije na vijest o njezinom odlasku u bolji i pravičniji svijet, posebno su zanimljivi oni komentari u kojima bivši učenici, sada ozbiljni ljudi, priznaju da nisu bili skloni matematičarima, ali da ih je slavna i nezamjenjiva profesorica, naučila ovoj zahtjevnoj disciplini.

U Tuzlu je došla odmah nakon završenoga studija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Ona i njezin suprug prof. dr. Duško Marić podarili su Tuzli svoje znanje i svoju ljubav. Ova mala obitelj koju je još činila i kći Davorka, živjela je u našem gradu tiho, radino i predano. Nakon umirovljenja otišli su u Zagreb, odakle su se prije mnogo godina zaputili u život.

Cijeli svoj radni vijek prof. Marić provela je u Tuzli. Dulje u Gimnaziji

koja nosi ime Meše Selimovića, a desetak godina pred mirovinu, odradila je u Gimnaziji pri KŠC «Sv. Franjo».

Samozatajna, marljiva, nenametljiva i ambiciozna, izvela je mnoge nadarene učenike na brojna natjecanja u čitavoj regiji i sve je nagrade i druga visoka odličja primala skromno, kao da je to najnormalnije očekivala i podrazumijevala.

Rijetko se događa da veliki, tihi ljudi za života bivaju cijenjeni i adekvatno vrednovani. Prof. Marić kao da nije bila svjesna svoje vrijednosti, iako joj njezini bivši učenici nisu dozvoljavali da se spušta s vrha. S najvećim poštovanjem susretali su je i iskazivali joj svoje zahvale. Pomalo zbunjeno, brzo je prelazila na druge teme, raspitivala se o njihovim životima i uspjesima.

Imala je profesorsku pojavu i držanje. Ozbiljna, decentna, s neizbježnim naočalama, možda je bila previše gracilna za profesoricu matematike. Nekako se od tih mudrih i učenih ljudi očekuje, tjelesna snaga, uvjerljivost i strogost. Kata Marić je bila gospođa profesorica koja je mogla biti uzor svima koji su imali sreću susretati je, poznavati ili s njom raditi.

Zasluzuje vječni pokoj, vječnu svjetlost i vječni mir. Svojim je duhom osvjetljavala ovozemaljski život i puteve svih onih koji su pred njom sjedili i ustajali joj na pozdrav kad je ulazila u predavaonice.

CVJEĆARA FLORAMI

JP RADIO TELEVIZIJA TUZLANSKOG KANTONA

HOLDINA TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

SIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo svih vrsta
- Bogat izbor robe široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka naftnih derivata bez ograničenja u količinama
- Dostava loživog ulja na Vašu adresu

Azize Saćirbegović 4b, 71 000 Sarajevo
tel.: 033 276 430 Fax: 033 658 616

VAŠ AUTOSERVIS SENKOVIĆ

...još jedan plus za Škodu!

Postanite pozitivni uz Škoda pakete!

Da ne poverujete... Fabia plus 16.450 KM

a tek... Octavia Fl plus 25.000 KM

...ovo može samo Škoda!!!

Tilova 108, 76 290 Odžak, Prodaja vozila: Antonija Jurić, Tel.: 031 761 652, 762 718, email: antonija@assenkovic.com

MOTEL ORION ORMANICA SREBRENİK

TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

CROATIA OSIGURANJE

Za sva vremena

Osiguranje nadahvat ruke!

www.crosig.ba/mob

Na jednom mjestu pronađite sve potrebne podatke o osiguranju i uštedite vrijeme i novac. Brzo i jednostavno dodite do neobveznih i informativnih ponuda osiguranja putem kalkulatora, pošaljite bilo kakav upit i pronađite kontakte svih poslovnih jedinica Društva u Bosni i Hercegovini.

OFF-SET štamparija

d.o.o. za grafičku djelatnost, izdavaštvo, trgovinu i usluge

20 godina sa Vama

ŠTAMPAMO:

- knjige,
- užbenike,
- časopise,
- kataloge,
- letke,
- reklamne kесе,
- blokovsku robu,
- vizit kartice,
- pozivnice i dr.

IZRAĐUJEMO:

- svijetleće reklame,
- roll up banere,
- šandove,
- privjeske,
- beževе,
- pečate i dr.

ISPISUJEMO na sve vrste materijala:

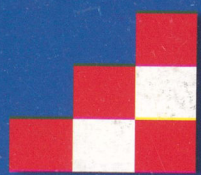
- tkanine (radna odjela, majice, cekere itd),
- metal,
- plastika,
- drvo,
- keramika i
- staklo

UVEZUJEMO:

- doktorske disertacije,
- magistarske i
- diplomske radove

MOGUĆE JE! Brzo, Kvalitetno, Povoljno.

Otokara Keršovanija 78 75000 Tuzla, BiH | Tel/fax: +387 35 297 197 | E-mail: off_set@bih.net.ba
Mob: +387 61 193 387

Hrvatski Glasnik

Hrvatsko kulturno društvo Napredak je osnovano davne 1902. godine s plemenitim ciljem pomoći đaka i studenata u njihovom školovanju. Još je tada otvaranjem konvikta za smještaj siromašne djece započela njegova plemenita zadaća. Napredak je do zabrane 1949. godine školovao i pomagao školovati oko 16.000 đaka i studenata, među kojima su i dva nobelovca, Ivo Andrić i Vladimir Prelog, zatim slikari Gabrijel Jurkić, Ismet Mujezinović, pjesnik Nikola Šop i mnoge druge poznate osobe.

Nekoliko godina nakon obnove rada Napretka, točnije 1995. godine, uvidjela se potreba za osnivanjem Fonda za stipendiranje kako bi se i u onim novim vremenima pomoglo vrijednoj mladeži.

Fond je dobio ime po dvojici napretkovih stipendista Ivi Andriću i Vladimiru Prelogu. Do sada je Fond, ali i Napretkove podružnice, podijelio više od 2600 stipendija i potpora redovnim studentima u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Sredstva za Fond Ivo Andrić-Vladimir Prelog se osiguravaju putem donacija i dobrih ljudi, koji žele podržati ovu misiju HKD Napredak.

Svoje donacije možete uplatiti na:

HKD Napredak - fond „Ivo Andrić-Vladimir Prelog“

1549995000412521 kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo

Tuzla, kolovoz 2017.

